

Број предмета: 02-000151/20
Број акта: 05-1270SŠ-0021/22
Датум: 27. 1. 2022. године
Мјесто: Брчко

На основу члана 22 Закона о Влади Брчко дистрикта Босне и Херцеговине – пречишћени текст („Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“, број: 10/18, 49/18, 08/19, 10/19 и 32/19), члана 121 став (7) и члана 122 став (7) Закона о здравственој заштити у Брчко дистрикту Босне и Херцеговине – пречишћени текст („Службени гласник Брчко дистрикта Босне и Херцеговине“, број 52/18, 34/19 и 16/20), шеф Одјељења за здравство и остале услуге,
д о н о с и

ПРАВИЛНИК

О ПРИПРАВНИЧКОМ СТАЖУ И ПОЛАГАЊУ СТРУЧНОГ ИСПИТА ЗДРАВСТВЕНИХ РАДНИКА И ЗДРАВСТВЕНИХ САРАДНИКА

ДИО ПРВИ ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1 (Предмет)

Правилником о приправничком стажу и полагању стручног испита здравствених радника и здравствених сарадника (у даљем тексту: Правилник) уређује се начин обављања приправничког стажа и полагања стручног испита здравствених радника и здравствених сарадника, укључујући: програм, садржај и начин обављања приправничког стажа, начин вођења евиденције о обављању приправничког стажа, критеријуми и услови које морају испунити здравствене установе и приватне праксе у којима се обавља приправнички стаж, као и програм и поступак за полагање стручног испита, састав, начин именовања и рада комисије, као и висина накнаде за полагање стручног испита, образац приправничке књижице, начин вођења приправничке књижице, садржај и изглед увјерења о положеном стручном испиту, као и друга питања од значаја за обављање приправничког стажа и полагања стручног испита.

Члан 2 (Појам здравственог радника и здравственог сарадника)

Здравствени радник и здравствени сарадник у смислу овог правилника су лица дефинисана Законом о здравственој заштити у Брчко дистрикту Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Закон).

Члан 3 **(Приправнички стаж)**

- (1) Приправнички стаж је практичан рад којим се здравствени радник и здравствени сарадник оспособљава за самосталан рад под непосредним надзором ментора, у складу са законом.
- (2) Здравствени радник и здравствени сарадник (у даљем тексту: приправник) обавезни су након завршеног образовања обавити приправнички стаж у трајању и на начин прописан Законом, изузев лица која по Закону не обављају приправнички стаж.
- (3) Здравствена установа, односно приватна пракса, обезбјеђује приправнику да у току обављања приправничког стажа овлада материјом обухваћеном планом и програмом практичног рада и обуке приправника (у даљем тексту: План и програм приправничког стажа) утврђеним овим правилником.

ДИО ДРУГИ **САДРЖАЈ И НАЧИН ОБАВЉАЊА ПРИПРАВНИЧКОГ СТАЖА И УСЛОВИ КОЈЕ** **МОРА ИСПУНИТИ ЗДРАВСТВЕНА УСТАНОВА И ПРИВАТНА ПРАКСА**

Члан 4 **(План и програм)**

- (1) Приправнички стаж обавља се по Плану и програму приправничког стажа који је утврђен овим правилником.
- (2) Планом из става (1) овог члана утврђује се распоред и трајање појединих програмских цјелина које је приправник дужан да обави.
- (3) Програмом из става (1) овог члана утврђују се стручни послови којима се приправници оспособљавају за самосталан рад.
- (4) План и програм приправничког стажа саставни су дио овог правилника (АНЕКС I).

Члан 5 **(Обављање приправничког стажа)**

- (1) Приправнички стаж обавља се у здравственој установи и приватној пракси које имају рјешење о одобрењу за обављање приправничког стажа издато од шефа Одјелења за здравство и остале услуге за здравство (у даљем тексту: шеф Одјелења) на основу испуњених услова у погледу простора, кадра и медицинско-техничке опреме за обављање приправничког стажа, и то:
 - a) регистрована је за обављање здравствене дјелатности из прописане области Плана и програма приправничког стажа;
 - b) обављање здравствене дјелатности из тачке a) овог става врши најмање један здравствени радник са лиценцом надлежне коморе односно здравствени сарадник, који имају најмање пет година радног искуства у струци након положеног стручног испита.
- (2) Ако здравствена установа, односно приватна пракса у којој приправник обавља приправнички стаж не испуњава услове утврђене у члану 4 и члану 5 овог правилника, а према утврђеним програмским цјелинама за одређену област, може га упутити у другу здравствену установу, односно приватну праксу у којој се тај дио приправничког стажа може обавити.

- (3) Приправнички стаж доктора стоматологије, оралних хигијеничара, стоматолошких сестара и зубних техничара, може се обављати у приватној пракси која је регистрована за обављање дјелатности опште стоматологије, осим дијела приправничког стажа из максиларнофацијалне хирургије и ортопедије вилица, који се обавља у приватној пракси која је регистрована за обављање дјелатности максиларнофацијалне хирургије и ортопедије вилица, односно у одговарајућим здравственим установама регистрованим за обављање здравствене дјелатности из наведених области стоматологије.

Члан 6

(Услови за обављање приправничког стажа)

- (1) Захтјев за утврђивање испуњености услова у погледу простора, кадра и медицинско-техничке опреме за здравствену установу и приватну праксу, у смислу члана 4 и члана 5 овог правилника, подноси се Одјељењу за здравство и остале услуге (у даљем тексту: Одјељење за здравство).
- (2) Уз захтјев из става (1) овог члана здравствена установа односно приватна пракса, прилаже:
- a) рјешење о регистрацији здравствене установе односно приватне праксе издато од надлежног суда,
 - b) рјешење Одјељења за здравство о испуњености услова у погледу простора, кадра и медицинско-техничке опреме за обављање здравствене дјелатности у здравственој установи односно приватној пракси,
 - c) потврда Одјељења за здравство о упису у регистар здравствених установа и приватних пракси,
 - d) приједлог програма приправничког стажа, односно дијела приправничког стажа, који ће се обављати у тој здравственој установи, односно приватној пракси,
 - e) списак стручног кадра са личном документацијом запосленика о стручној спреми који су у сталном радном односу,
 - f) потписану и овјерену изјаву од стране одговорног лица здравствене установе односно приватне праксе да одговара за истинитост и тачност поднијете документације.

Члан 7

(Утврђивање услова)

- (1) По пријему уредно поднесеног захтјева из члана 6 овог правилника, шеф Одјељења именује стручну комисију од најмање три члана, са задатком да утврди испуњеност услова простора, кадра и медицинско-техничке опреме за обављање приправничког стажа, односно његовог дијела.
- (2) Подносилац захтјева из става (1) овог члана одговара за истинитост и тачност података достављених Одјељењу за здравство.
- (3) Стручна комисија из става (1) овог члана сачињава записник са приједлогом шефу Одјељења о издавању рјешења о одобрењу за обављање приправничког стажа, односно са приједлогом о одбијању поднесеног захтјева из става (1) овог члана, као неоснованог.

Члан 8

(Рјешење о одобрењу за обављање приправничког стажа)

- (1) На основу поднијетог захтјева из члана 6 овог правилника, а по спроведеном поступку утврђеном овим правилником, шеф Одјељења у складу са записником стручне комисије

из члана 7 овог правилника, доноси рјешење којим одлучује о одобравању здравственој установи односно приватној пракси обављање приправничког стажа.

- (2) Против рјешења из става (1) овог члана, подносилац има право жалбе сагласно одредбама закона о управном поступку.

Члан 9

(Упознавање са прописима)

Овлашћено лице које одреди директор здравствене установе, односно оснивач приватне праксе у којој се обавља приправнички стаж, дужан је упознати приправника са Планом и програмом приправничког стажа, сагласно одредбама овог правилника, као и са кодексом медицинске етике и медицинске деонтологије.

Члан 10

(Обављање и прекид приправничког стажа)

- (1) Приправник обавља приправнички стаж у континуитету, у оквиру радног времена здравствене установе, односно приватне праксе, у трајању од 40 часова недјељно.
- (2) У случају болести, породилског допушта, односно других оправданих разлога, прекида се обављање приправничког стажа и продужава за вријеме колико је прекид трајао.
- (3) Рјешење о прекиду обављања приправничког стажа у случајевима из става (2) овог члана, на захтјев приправника, а на основу одговарајућих доказа, доноси директор здравствене установе, односно оснивач приватне праксе који је приправника примио на обављање приправничког стажа.

ДИО ТРЕЋИ ПРИПРАВНИЧКА КЊИЖИЦА

Члан 11

(Упис плана и програма)

- (1) План и програм приправничког стажа, који је обавио приправник уписује се у приправничку књижицу, чији су облик и садржај утврђени овим правилником (АНЕКС II).
- (2) Приправничку књижицу води здравствена установа, односно приватна пракса у којој приправник обавља приправнички стаж.
- (3) Здравствена установа односно приватна пракса образује досије приправника у који улаже картон који садржи опште податке о приправнику и податке о току обављања приправничког стажа који су идентични са подацима у приправничкој књижици.

Члан 12

(Упис обављеног дијела приправничког стажа)

- (1) За обављање дијела приправничког стажа у одговарајућој организационој јединици здравствене установе, одговоран је шеф те организационе јединице, односно оснивач приватне праксе за приправнички стаж обављен у приватној пракси.
- (2) Након обављања појединих дијелова приправничког стажа, у приправничку књижицу уноси се опис послова обављених у оквиру програмске цјелине, као и подаци о времену и мјесту гдје се дио приправничког стажа обавио.
- (3) Приправници су обавезни за вријеме обављања приправничког стажа извршавати задатке и обављати послове које им повјери шеф организационе јединице, односно оснивач приватне праксе, сагласно програму.

- (4) На странама које су предвиђене за податке о практичном раду приправника, здравствена установа односно приватна пракса у којој приправник обавља приправнички стаж уписује податке о мјесту и називу здравствене установе, односно приватне праксе, јединицама здравствене установе и времену трајања практичног рада. На мјесту предвиђеном за опис послова овлашћени здравствени радник односно здравствени сарадник уноси податке о пословима које је приправник упознао кроз практичан рад и по истеку времена предвиђеног за практичан рад, уписује оцјену рада и овјерава својим потписом.
- (5) Након обављеног приправничког стажа, приправничку књижицу овјерава директор здравствене установе, односно оснивач приватне праксе који је приправника примио на обављање приправничког стажа.
- (6) Ако у здравственој установи односно приватној пракси из члана 5 овог правилника не постоје услови за потпуно обављање приправничког стажа по прописаном програму, датум почетка и завршетка дијелова приправничког стажа овјерава директор здравствене установе односно оснивач приватне праксе у којој приправник обавља одређени дио приправничког стажа.

ДИО ЧЕТВРТИ

ПРОГРАМ И НАЧИН ПОЛАГАЊА СТРУЧНОГ ИСПИТА

Члан 13

(Пријава за полагање стручног испита)

- (1) По обављеном приправничком стажу, приправник са стеченим средњим или високим образовањем подноси Комисији за полагање стручног испита (у даљем тексту: Испитна комисија) пријаву за полагање стручног испита.
- (2) Пријава из става (1) овог члана подноси се на обрасцу који је саставни дио овог Правилника (АНЕКС III).
- (3) Уз пријаву за полагање стручног испита потребно је доставити сљедећу документацију:
 - a) овјерену копију дипломе/свједочанства (за дипломе/свједочанства стечена у иностранству након 6. 4. 1992. године, потребна је нострификација)
 - b) овјерену фотокопију приправничке књижице, за лица која су обавила приправнички стаж,
 - c) доказ издат од овлашћене образовне установе за докторе медицине, докторе стоматологије, магистре фармације и лица са завршеним факултетом здравствених студија да су студије обављене по болоњском процесу, за лица која су по Закону изузета од обављања приправничког стажа;
 - d) доказ о статусу овлашћене здравствене установе односно приватне праксе у којој је обављен приправнички стаж, као и копију службеног гласника у којем је објављен план и програм по којем је обављен приправнички стаж, за лица која су приправнички стаж обавила ван територије Брчко дистрикта БиХ;
 - e) доказ о уплати накнаде за полагање стручног испита.
- (4) Стручни испит полаже се у Одјелјењу за здравство.

Члан 14

(Одобравање полагања стручног испита)

- (1) Испитна комисија разматра пријаву за полагање стручног испита заједно са достављеном документацијом из члана 13 овог правилника.
- (2) На приједлог Испитне комисије, рјешење о одобравању полагања стручног испита доноси

шеф Одјељења.

(3) Један примјерак рјешења из става (2) овог члана доставља се Испитној комисији.

ДИО ПЕТИ НАЧИН ПОЛАГАЊА СТРУЧНОГ ИСПИТА

Члан 15 (Садржај стручног испита)

- (1) Стручни испит приправника састоји се од општег и посебног дијела.
- (2) Општи и посебни дио стручног испита полагају се усмено.
- (3) У оквиру општег дијела стручног испита, врши се провјера знања о:
 - а) уставном уређењу БиХ, статуту Брчко дистрикта БиХ, прописима којима се уређује пензијско и инвалидско осигурање;
 - б) прописима којима се уређује здравствена заштита, здравствено осигурање, заштита становништва од заразних болести, лијекови и медицинска средства.
- (4) Испитни предмети посебног дијела стручног испита по здравственим усмјерењима приправника, утврђују се сагласно програмским цјелинама приправничког стажа, утврђеног овим правилником.

Члан 16 (Обавјештавање о спријечености)

- (1) О датуму и мјесту полагања стручног испита приправник се обавјештава писаним или усменим путем, најкасније седам дана прије полагања стручног испита.
- (2) У случају спријечености за полагање стручног испита, приправник је дужан да о спријечености обавијести Испитну комисију, најмање један дан прије дана одређеног за полагање стручног испита.
- (3) Уколико приправник не обавијести Испитну комисију у року предвиђеном у ставу (2) овог члана или је разлог одустајања од полагања стручног испита неоправдан, сматра се да стручном испиту није ни приступио, те трошкови поновног изласка на стручни испит падају на терет приправника.

Члан 17 (Записник о полагању стручног испита)

- (1) Стручни испит полага се јавно, истовремено пред свим члановима Испитне комисије.
- (2) О току стручног испита секретар Испитне комисије води записник о полагању стручног испита.
- (3) Записник о полагању стручног испита потписује предсједник, чланови и секретар Испитне комисије.
- (4) Садржај и изглед записника саставни је дио овог правилника (АНЕКС IV).

Члан 18 (Оцјена о успјеху)

- (1) Оцјена о успјеху и оспособљености приправника за самосталан рад оцјењује се са: „Положио стручни испит“ или „Није положио стручни испит“.
- (2) Сваки члан Испитне комисије самосталан је у оцјењивању успјеха приправника за предмет који је испитивао.

- (3) Испитна комисија једногласно доноси одлуку о успјеху приправника.
- (4) Предсједник Испитне комисије обавјештава приправника о успјеху, по завршеном испиту и у присуству свих чланова Испитне комисије.

Члан 19
(Одустанак од испита)

Приправник који одустане од започетог полагања стручног испита или полагања поправног испита сматра се да испит није положио, о чему се уноси забиљешка у записник о полагању стручног испита и може поново да положи стручни испит у року који не може бити краћи од 30 дана од дана који је био заказан за полагање стручног испита.

Члан 20
(Рок за поновно полагање испита)

- (1) Приправник који није положио стручни испит, као и приправник који није задовољио на поправном испиту, има право поновног полагања стручног испита, најраније у року од 30 дана од дана полагања стручног односно поправног испита.
- (2) Приправник који није положио стручни испит из једне или двије предметне цјелине, има право полагања поправног испита из тих предметних цјелина, најраније у року од 30 дана, а најкасније у року од шест мјесеци од дана полагања стручног испита.
- (3) Ако приправник не положи поправни испит, сматра се да стручни испит није положио, те исти мора у цјелости поновно положити, најраније у року од 30 дана од дана полагања поправног испита.

ДИО ШЕСТИ
КОМИСИЈА ЗА ПОЛАГАЊЕ СТРУЧНОГ ИСПИТА

Члан 21
(Именовање и рад комисије)

- (1) Стручни испит полага се пред Испитном комисијом коју именује и разрјешава шеф Одјељења.
- (2) Испитна комисија састоји се од предсједника, замјеника предсједника и осам чланова и именује се на период од двије године, уз могућност поновног именовања.
- (3) Испитна комисија ради у вијећу од пет чланова, којим предсједава предсједник Испитне комисије или његов замјеник.
- (4) Остале чланове вијећа одређује за сваки појединачни случај предсједник Испитне комисије, а у његовом одсуству потпредсједник, узимајући у обзир равноправну заступљеност свих чланова у раду Испитне комисије.

Члан 22
(Састав Испитне комисије)

- (1) У вијећу поступају четири здравствена радника и један дипломирани правник.
- (2) Предсједник, потпредсједник и шест чланова Испитне комисије именују се из реда здравствених радника, специјалиста/субспецијалиста из одређених грана медицине или фармације, односно области здравствене заштите са најмање пет година рада послјеге положеног специјалистичког/субспецијалистичког испита.
- (3) Лица из става (2) овог члана су испитивачи за посебни дио стручног испита.

- (4) Два члана Испитне комисије именују се из реда дипломираних правника са положеним стручним испитом за рад у органима управе и најмање пет година радног искуства на пословима из области здравства.
- (5) Лица из става (4) овог члана су испитивачи за општи дио стручног испита.

Члан 23

(Административно-технички послови)

- (1) Административно-техничке послове Испитне комисије обављају два секретара Испитне комисије, који се именују рјешењем о именовању Испитне комисије.
- (2) Секретар Испитне комисије је лице са стеченом дипломом високог образовања друштвеног смјера са најмање три године радног искуства у струци и са положеним испитом за рад у органима управе.
- (3) Секретар Испитне комисије обавља све административно-техничке послове, а нарочито:
 - a) врши распоред приправника и чланова Испитне комисије за сваки испитни рок, према хронологији пријема пријава за полагање стручног испита;
 - b) утврђује идентитет приправника;
 - c) утврђује да ли је извршена уплата накнаде за полагање стручног испита;
 - d) обавјештава приправнике и чланове Испитне комисије о заказаним терминима стручног испита;
 - e) упознаје приправника који је приступио полагању стручног испита о његовим правима и обавезама за вријеме трајања стручног испита;
 - f) присуствује стручном испиту и води записник о полагању стручног испита;
 - g) заприма и административно-технички обрађује пријаве за полагање стручног испита;
 - h) административно-технички обрађује увјерење о положеном стручном испиту и исто доставља предсједнику Испитне комисије и шефу Одјељења на потпис, а потом и приправнику;
 - i) води евиденцију о лицима која су поднијела пријаве за полагање стручног испита;
 - j) архивира предмете.

Члан 24

(Евиденција)

- (1) О стручним испитима здравствених радника и здравствених сарадника води се евиденција.
- (2) Евиденцију из става (1) овог члана води секретар Испитне комисије на прописаном обрасцу, који је саставни дио овог правилника (АНЕКС V).
- (3) Евиденција из става (1) овог члана чува се трајно.

Члан 25

(Право на накнаду)

- (1) Предсједнику, замјенику предсједника, члановима и секретарима Испитне комисије припада право на накнаду за рад.
- (2) Висину накнаде из става (2) овог члана утврђује шеф Одјељења рјешењем о именовању Испитне комисије.

ДИО СЕДМИ

САДРЖАЈ И ИЗГЛЕД УВЈЕРЕЊА О ПОЛОЖЕНОМ СТРУЧНОМ ИСПИТУ

Члан 26

(Издавање увјерења)

- (1) Приправнику који је положио стручни испит издаје се увјерење о положеном стручном испиту на прописаном обрасцу чији је садржај утврђен овим правилником (АНЕКС VI).
- (2) Увјерење из става (1) овог члана издаје Одјељење за здравство, а потписује га шеф Одјељења и предсједник Испитне комисије, а у одсуству предсједника Испитне комисије, његов замјеник.
- (3) Увјерење из става (1) овог члана издаје се у два примјерка, од којих се један уручује приправнику, а други задржава Одјељење за здравство.

Члан 27

(Услов за самостално обављање послова)

- (1) Здравствени радници након положеног стручног испита уписују се код надлежне коморе у регистар здравствених радника и тиме стичу право на издавање лиценце.
- (2) Издавањем лиценце од стране надлежне коморе, здравствени радник стиче право самосталног обављања послова у својој струци.

ДИО ОСМИ

ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 28

(Болоњски процес)

- (1) Здравствени радници који су завршили студије медицине, студије стоматологије, студије фармације и студије здравственог усмјерења по болоњском процесу, не обављају приправнички стаж.
- (2) Након завршеног образовања, здравствени радници из става (1) овог члана, могу приступити полагању стручног испита, у складу са Законом.

Члан 29

(Обављање приправничког стажа ван територије Дистрикта)

- (1) Приправницима који су приправнички стаж обавили у овлашћеним здравственим установама и приватним праксама ван територије Брчко дистрикта БиХ, дозвољава се полагање стручног испита под условом да је приправнички стаж обављен по плану и програму који је једнак плану и програму за полагање стручног испита прописан овим правилником.
- (2) Приправници из става (1) овог члана, у случају да се тај план и програм разликује од плана и програма за полагање стручног испита прописаним овим правилником, дужни су обавити разлику приправничког стажа из области која није обухваћена планом и програмом за полагање стручног испита.
- (3) Утврђивање чињеница из става (1) и (2) овог члана врши Испитна комисија.

Члан 30

(Раније започето обављање приправничког стажа)

Приправник који је започео обављање приправничког стажа према прописима који су важили на подручју Босне и Херцеговине, на дан ступања на снагу овог правилника, приправнички

стаж ће обавити на начин и у складу са одредбама овог Правилника, ако је то повољније за приправника.

Члан 31
(Накнада за полагање стручног испита)

- (1) Висина накнаде за полагање стручног испита за високу стручну спрему износи 300,00 КМ, а за средњу стручну спрему 200,00 КМ.
- (2) Трошкови поправног испита износе, за високу стручну спрему по 75,00 КМ, за сваку област коју приправник полаже на поправном испиту, а за средњу стручну спрему по 50,00 КМ, за сваку област коју приправник полаже на поправном испиту.
- (3) Накнаде из става (1) и (2) овог члана сноси приправник и исте су приход буџета Брчко дистрикта БиХ.

Члан 32
(Дужност усклађивања)

Здравствене установе и приватне праксе код којих се обавља приправнички стаж дужне су ускладити своју организацију и пословање са одредбама овог правилника.

Члан 33
(Статус виших школа)

До рјешавања статуса виших школа здравственог усмјерења на територији Брчко дистрикта Босне и Херцеговине у складу са одредбама Оквирног закона о високом образовању у Босни и Херцеговини („Службени гласник БиХ“, бр. 59/07 и 59/09), здравствени радници који су завршили вишу школу здравственог усмјерења и стекли назив виша медицинска сестра – техничар, виши радиолошки техничар, виши санитарни техничар, виши лабораторијски техничар односно виши физиотерапеутски техничар, обављају приправнички стаж у трајању од 9 мјесеци, по плану и програму приправничког стажа који је утврђен за дипломиране медицинске сестре – техничаре, дипломиране инжењере медицинске радиологије, дипломиране санитарне инжењере, дипломиране инжењере медицинско-лабораторијске дијагностике и дипломиране физиотерапеуте.

Члан 34
(Рок за именовање Испитне комисије)

Шеф Одјелања обавезан је именовати Испитну комисију, на начин и под условима утврђеним овим правилником, у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог правилника.

Члан 35
(Ступање на снагу)

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Брчко дистрикта Босне и Херцеговине“.

Шеф Одјелања

Сеад Шадић, дипл. ек.

ПЛАН И ПРОГРАМ ПРИПРАВНИЧКОГ СТАЖА ЗДРАВСТВЕНИХ РАДНИКА

1. Планом и програмом приправничког стажа здравствених радника уређују се општи и посебни дио за здравствене раднике са високом и средњом стручном спремом, којим се прописује градиво и литература из којих приправници полажу општи и посебни испит за рад у здравственој установи, односно приватној пракси, те практичан рад у примјени метода и поступака на свим нивоима здравствене заштите.
2. План и програм приправничког стажа за здравственог сарадника прописује здравствена установа, односно приватна пракса у којој се приправник оспособљава за самосталан рад.
3. Приправнички стаж обавља се у оквиру времена утврђеног за поједине области у складу са овим планом и програмом.
4. План и програм приправничког стажа обухвата превентивне, дијагностичке, терапијске, оперативне и рехабилитационе вјештине и знања које приправник треба да савлада у току приправничког стажа.
5. Приправнички стаж обавља се у здравственој установи, односно приватној пракси која испуњава сљедеће услове:
 - 5.1. обавља одређене послове здравствене дјелатности, према захтјеву појединог дијела Програма приправничког стажа за приправнике,
 - 5.2. у обављању послова у здравственој дјелатности из тачке 5.1. овог члана учествује здравствени радник са лиценцом надлежне коморе, односно здравствени сарадник, који има најмање пет година радног искуства у струци након положеног стручног испита и
 - 5.3. има потребну медицинску и техничку опрему за успјешно спровођење програма предвиђеног оспособљавања према захтјевима савремене медицине.
6. Дио приправничког стажа према прописаном плану и програму за одређену област може се обављати и у другом правном лицу.
7. Приправнички стаж обавља се у здравственој установи, односно приватној пракси у редовно радно вријеме.
8. Здравствена установа, односно приватна пракса ће омогућити обављање приправничког стажа здравственом раднику и здравственом сараднику.
9. Приправнички стаж обавља се, по правилу, без прекида.
10. Приправнички стаж се може прекинути у оправданим случајевима, с тим да се приправнички стаж продужава за онолико времена за колико је прекид трајао.
11. Оправдани прекид приправничког стажа подразумијева болест, породилско одсуство, смрт члана уже породице, тежу болест члана уже породице, и слично.
12. О настављању приправничког стажа одлучује здравствена установа, односно приватна пракса у којој је приправнички стаж почет.
13. План и програм приправничког стажа састоји се из:
 - 13.1. општег и
 - 13.2. посебног дијела.
14. У оквиру општег дијела програма врши се провјера знања кандидата из:
 - 14.1. основа уставног уређења БиХ, Статут Брчко дистрикта БиХ
 - 14.2. прописа о здравственој заштити, о здравственом осигурању, о заштити становништва од заразних болести, лијековима, медицинским средствима и
 - 14.4. прописа о пензијском и инвалидском осигурању.
15. У оквиру стручног дијела врши се провјера знања здравственог радника, односно здравственог сарадника за самосталан рад у здравственој установи, односно приватној пракси.

16. Називи стручних звања здравствених радника и здравствених сарадника утврђених по овом плану и програму, односиће се и на еквивалентне називе, који се по садржају и карактеру односе на исту врсту звања.

I. ОПШТИ ДИО ПРОГРАМА

Програм испита из општег дијела обухвата упознавање са основама уставног уређења Босне и Херцеговине, односно статута Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, као и организацијом здравствене заштите и здравственог осигурања у Брчко дистрикту Босне и Херцеговине, и то:

1. Основи уставног система БиХ, Статут Брчко дистрикта БиХ
2. Закон о здравственој заштити у Брчко дистрикту БиХ
3. Закон о здравственом осигурању Брчко дистрикта БиХ
4. Закон о заштити становништва од заразних болести Брчко дистрикта БиХ
5. Закон о лијековима и медицинским средствима БиХ
6. Закони о пензијском и инвалидском осигурању примјениви на подручју Брчко дистрикта БиХ

II. ПОСЕБНИ ДИО ПРОГРАМА

Програм стажа из посебног дијела обухвата практичан рад здравственог радника у примјени метода и поступака по нивоима здравствене заштите и обавља се у оквиру прописаног времена.

Програм стручног дијела испита односи се на:

1. здравствене раднике високог образовања и
2. здравствене раднике средњег образовања.

A. ЗДРАВСТВЕНИ РАДНИК ВИСОКОГ ОБРАЗОВАЊА

A.1. Доктор медицине

Програм приправничког стажа доктора медицине траје годину дана и обухвата знања и вјештине које су означене као:

- 1) знања:
 - а) репродукује (означено са Р),
- 2) вјештине:
 - а) посматра (означено са П) и
 - б) изводи (означено са И), колико пута (означено бројем уз одговарајућу скраћеницу).

Програм приправничког стажа обухвата:

1. Примарна здравствена заштита са организацијом здравственог система и важећим законодавством 71 дан,
2. Служба хитне медицинске помоћи 21 дан,
3. Педијатрија 35 дана,
4. Гинекологија 35 дана,
5. Интерна медицина 42 дана,
6. Општа хирургија 42 дана,
7. Неуропсихијатрија 21 дан,

8. Пнеумофтизиологија 14 дана,
9. Оториноларингологија 7 дана,
10. Заразне болести 7 дана,
11. Офталмологија 7 дана,
12. Физикална медицина и рехабилитација 14 дана,
13. Судска медицина 7 дана,
14. Хигијенско-епидемиолошка заштита 21 дан,
15. Кожне и венеричне болести 14 дана,
16. Социјална медицина 7 дана.

Укупно: 365 дана

1. Примарна здравствена заштита са организацијом здравственог система и важећим законодавством (71 дан)

- 1.1. Познавање специјалистичких налаза и њихова правилна интерпретација Р
- 1.2. Познавање предности кућног лијечења и њега Р
- 1.3. Принципи палијативне њега Р
- 1.4. Познавање правних оквира здравственог система Р
- 1.5. Познавање мјеста и улоге породичне медицине у систему здравствене заштите Брчко дистрикта БиХ Р
- 1.6. Познавање Међународне класификације болести и стања у здравственој заштити Р
- 1.7. Познавање принципа вођења медицинске документације, евиденције, етичких принципа и правних посљедица (права и укључење пацијената) Р
- 1.8. Познавање принципа комуникације са специјалистичким и другим службама (нпр. патронажна служба) и правилан начин упућивања, укључујући и критеријуме за упућивање код специјалисте Р
- 1.9. Познавање принципа комуникација са другим службама ван здравственог система, невладиним организацијама Р
- 1.10. Познавање примарне превенције, дијагностике, диференцијално-дијагностичких процедура, принципа лијечења, рехабилитација и други поступци са болесницима који се појављују у ординацији породичне медицине Р
- 1.11. Познавање мјера рационалног прописивања лијекова за одређене болести и поремећаје здравља Р
- 1.12. Познавање начела оцјењивања радне способности у смислу привремене спријечености за рад усљед болести, повреде и осталих поремећаја здравља Р
- 1.13. Познавање медицинских принципа у раном дијагностиковању незаразних болести Р
- 1.14. Познавање могућности и домета превентивне дјелатности Р
- 1.15. Познавање водича добре медицинске праксе за најчешћа обољења и стања у ПЗЗ (шећерна болест, КВБ, рак, плућне болести и друго) Р
- 1.16. Узимање анамнестичких података у ординацији породичне медицине И-20х
- 1.17. Објективни преглед болесника И-20х
- 1.18. Систематски превентивни преглед одраслог пацијента са испитивањем ризичног понашања И-10х
- 1.19. Припрема обољелог и повријеђеног за транспорт И-3х
- 1.20. Обрада и превијање хируршке ране И-5х
- 1.21. Постављање уринарног катетера И-5х
- 1.22. Брис носа и гуше И-2х
- 1.23. Ињекције (интрадермално, супкутано, интрамускуларно и интравенски) 10х свака
- 1.24. Вакцинисање по програму вакцинације И-5х
- 1.25. Снимање и читавање ЕКГ-а И-20х
- 1.26. Демонстрација употребе инхалатора пацијентима И-5х

- 1.27. Начела рационалног прописивања лијекова за одређене болести и стања И-20х
- 1.28. Писање рецепата И-20х
- 1.29. Препознавање нежељених терапијских ефеката и њихово отклањање И-5х
- 1.30. Интерпретација и примјена лабораторијских налаза И-20х
- 1.31. Интерпретација и примјена радиографских налаза И-20х
- 1.32. Интерпретација и примјена налаза ултразвука И-5х
- 1.33. Комуникација са специјалистичким службама и правилан начин упућивања, укључујући и критеријуме за упућивање код специјалисте И-10х
- 1.34. Писање упутница специјалисти И-20х
- 1.35. Вођење медицинске документације болесника (здравствени картон) И-10х
- 1.36. Оцјењивање радне способности у смислу привремене спријечености за рад усљед болести, повреде и осталих поремећаја здравља И-10х
- 1.37. Писање дознака, отварање боловања и издавање потврда о привременој спријечености за рад И-10х
- 1.38. Издавање љекарског увјерења и повредне листе И-5х
- 1.39. Пружање хитне помоћи (у здравственој установи, ван здравствене установе и у току транспорта) И-5х
- 1.40. Методе медицинске помоћи приликом срчаног застоја, престанка дисања, акутних тровања, топлотног удара, дехидрације, опекотина И-5х
- 1.41. Планирање и обављање кућних посјета И-5х
- 1.42. Комуникација са пацијентом и његовом породицом у амбуланти, кућној посјети И-10х
- 1.43. Вођење умирућег болесника Р 2х
- 1.44. Преглед умрлог Р 2х
- 1.45. Издавање умрлице Р 2х
- 1.46. Принципи хигијенско-епидемиолошке заштите
- 1.47. Уставно уређење, Закон о здравственој заштити Р
- 1.48. Радни односи и пензијско осигурање Р

2. Служба хитне медицинске помоћи (21 дан)

- 2.1. Упознавање са принципима збрињавања на прехоспиталном нивоу, тријажа, степени хитноће, ланац преживљавања Р 5х
- 2.2. Упознавање са облицима срчаног застоја, потенцијални узроци Р 5х
- 2.3. Основна животна подршка за одрасле и дјецу, вјештачке вентилације и спољна масажа срца, БЛС И 5х
- 2.4. Напредна животна подршка одраслих и дјете, специфичности реанимације, АЛС И 5х
- 2.5. Опструкција дисајног пута, Хајмлихов маневар, бочни положај. И 2х
- 2.6. Поступак извођења дефибрилације и ендотрахеалне интубације И 5х
- 2.7. Поступак успостављања интравенске каниле, лијекови И 5х
- 2.8. Упознавање са алгоритмима најчешћих ургентних и хитних стања Р 5х
- 2.9. Поступак збрињавања шока, фазе шока, анафилактички шок, коме Р 5х
- 2.10. Поступак збрињавања акутног коронарног синдрома, едем плућа, аритмија Р 5х
- 2.11. Поступак збрињавања акутне тешке астме и других хитних стања у пулмологији Р 5х
- 2.12. Поступак збрињавања можданог удара, главобоље, кризе свијести, епилептични напад Р 5х
- 2.13. Поступак збрињавања фебрилних конвулзија, изненадна смрт дојенчета и остала хитна стања у педијатрији Р 5х
- 2.14. Поступак збрињавања акутног абдомена и других акутних хируршких стања Р 5х
- 2.15. Поступак збрињавања акутних гинеколошких стања, ванматерична трудноћа, метрорагије, еклампсија, пород Р-И 5х
- 2.16. Поступак збрињавања хитних стања у офталмологији, оториноларингологији Р 5х

- 2.17. Прехоспитални третман акутних психијатријских стања Р 5х
- 2.18. Принципи и приоритети збрињавања траума пацијената, примарни и секундарни Р 5х
- 2.19. Преломи екстремитета, отворени и затворени, истегнућа и ишчашења коштаног зглобних структура Р 5х
- 2.20. Извођење и примјена приручних и стандардних имобилизационих средстава, транспорт И 5х
- 2.21. Дејство физичких и хемијских агенса, опекотине, акутна тровања Р 5х
- 2.22. Акцидентална стања, удар струје, удар грома, утапање и остала стања Р 5х
- 2.23. Судско-медицински аспекти у ургентној медицини Р 5х

3. Педијатрија (35 дана)

- 3.1. Познаје принципе здравственог васпитања за новорођенчад, дојенчад и адолесценте Р
- 3.2. Познаје принципе систематског здравственог надзора дјеце – посебно дојенчади, дјеце пред упис у школу и адолесцената Р
- 3.3. Познаје принципе посебне заштите према факторима ризика по здравље, а посебно код акутних (масовна незаразна обољења) и заразних обољења (посебно АИДС-а) Р
- 3.4. Познаје методе ране дијагностике и препознавања наведених обољења Р
- 3.5. Овладава знањима и вјештинама важним за благовремено постављање дијагнозе, као и скрининг методама Р
- 3.6. Упознаје се са методама благовременог и ефикасног лијечења најчешћих стања, обољења и повреда Р
- 3.7. Овладава принципима пружања хитне медицинске помоћи повријеђеним и обољелим у здравственој установи, изван здравствене установе и током транспорта Р
- 3.8. Упознаје се са принципима кућног лијечења обољеле и повријеђене дјеце Р
- 3.9. Упознаје се са законским индикацијама за медицинску рехабилитацију Р
- 3.10. Овладава индикацијама за коришћење консултативних специјалистичких и конзилијарних прегледа Р
- 3.11. Познаје индикације за лабораторијске, рендген, ЕКГ, ултразвучне и друге помоћне дијагностичке методе Р
- 3.12. Познаје индикације за упућивање на болничко лијечење Р
- 3.13. Овладава принципима прописивања лијекова, санитетског материјала и помоћних медицинских средстава у складу са фармакотерапијском доктрином Р
- 3.14. Познаје водиче добре клиничке праксе за најчешћа обољења и стања (астма, шећерна болест, хипертензија, гојазност, акутни гастроинтестинални поремећаји) Р
- 3.15. Познаје главне облике ризичног понашања у адолесценцији (пушење, алкохолизам, наркоманија, прерана полна активност) Р
- 3.16. Систематски преглед здравог дојенчета И-10х
- 3.17. Систематски преглед предшколског дјетета И-10х
- 3.18. Систематски преглед школског дјетета И-10х
- 3.19. Систематски преглед адолесцента И-10х
- 3.20. Мјерење тјелесне масе, тјелесне висине и обима главе и упоређивање са стандардима (графиконима) раста... И-20х
- 3.21. Процјена дентиције... И-20х
- 3.22. Процјена стадијума полног сазријевања И-20х
- 3.23. Испуњавање здравственог картона И-5х
- 3.24. Провјеравање уредности вакцинација (у здравственој књижици и картону дјетета) И-10х
- 3.25. Објашњавање родитељима (и дјечи) о значају вакцинација И-10х

- 3.26. Давање писаног савјета за исхрану дојенчета, потхрањеног и гојазног дјетета П-10х
- 3.27. Практична примјена оралних, супкутаних и интрамускуларних вакцина И-15х
- 3.28. Индивидуални здравствено-васпитни рад са адолесцентима П-5х
- 3.29. Групни здравствено-васпитни рад са адолесцентима П-2х
- 3.30. Анамнеза и преглед болесног дојенчета. И-10х
- 3.31. Анамнеза и преглед болесног предшколског и школског дјетета. И-10х
- 3.32. Анамнеза и преглед болесног адолесцента. И-10х
- 3.33. Узимања бриса гуше И-10х
- 3.34. Директни отоскопски преглед И-10х
- 3.35. Индиректни отоскопски преглед П-5х
- 3.36. Прописивање рецепта. И-15х
- 3.37. Писано упутство за оралну рехидрацију П-3х
- 3.38. Тумачење резултата хематолошких и биохемијских анализа И-10х
- 3.39. Тумачење резултата рендгенских и ултразвучних прегледа П-10х
- 3.40. Писање упута за консултативни преглед – физијатра, ОРЛ, офталмолога и других специјалности И-5х
- 3.41. Кућна посјета дјетету са акутним обољењем П-2х
- 3.42. Кућна посјета дјетету са хроничним обољењем П-2х

4. Гинекологија (35 дана)

- 4.1. Гинеколошка анамнеза И-20х
- 4.2. Гинеколошки преглед И-10х
- 4.3. Формирање гинеколошке историје И-5х
- 4.4. Дијагностичке процедуре у гинекологији И-5х
- 4.5. Гинеколошке мале хируршке интервенције И-2х
- 4.6. Гинеколошке операције П-2х
- 4.7. Преоперативна припрема и постоперативна нега и терапија Р
- 4.8. Инфламаторне промјене у малој карлици Р
- 4.9. Рано откривање малигнуа обољења гениталних органа П-10х
- 4.10. Малигноми гениталних органа Р
- 4.11. Контрацепција и непосредна посткоитална контрацепција Р
- 4.12. Јувенилна гинекологија... Р
- 4.13. Хитна стања у гинекологији П-5х
- 4.14. Акушерска анамнеза И-5х
- 4.15. Акушерски преглед И-5х
- 4.16. Формирање акушерске историје И-5х
- 4.17. Дијагноза трудноће И-5х
- 4.18. Поремећаји у раној трудноћи Р
- 4.19. Вођење нормалне трудноће Р
- 4.20. Припрема труднице за порођај И-5х
- 4.21. Вођење нормалног порођаја И-10х
- 4.22. Вођење патолошког порођаја. П-5х
- 4.23. Пуерперијум (бабињаре) Р
- 4.24. Крварење у раној и касној трудноћи П-2х
- 4.25. Хитна стања у акушерству П-5х
- 4.26. Акушерски (опстетрички) шок. П-2х

5. Интерна медицина (42 дана)

5.1. Кардиологија (10 дана)

5.1.1. Интернистичка анамнеза и физикални преглед у кардиолошкој пријемној амбуланти

И-20х

5.1.2. Регистровање и интерпретација ЕКГ-а И-20х

5.1.3. Мјерење артеријског притиска И-20х

5.1.4. Ултразвучни преглед срца П-20х

5.1.5. Давање парентералне терапије П-10х

5.1.6. Кардио-пулмонална реанимација П (И)

5.1.7. Праћење пацијената до коронарне јединице и његово збрињавање П

5.1.8. Убацивање привременог пејсмејкера П

5.2. Гастроентерологија и ендокринологија (10 дана)

5.2.1. Интернистичка-гастроентеролошка анамнеза у пријемној амбуланти И-20х

5.2.2. Интернистички-гастроентеролошки физикални преглед И-20х

5.2.3. Дијагностика и терапија гастроентеролошких болести П-10х

5.2.4. Лијечење улкусне болести Р

5.2.5. Хитна стања у гастроентерологији П

5.2.6. Интернистичка-ендокринолошка анамнеза у пријемној амбуланти И-20х

5.2.7. Интернистички-ендокринолошки физикални преглед И-20х

5.2.8. Дијагностика и терапија ендокринолошких болесника П-20х

5.2.9. Лијечење шећерне болести Р

5.2.10. Хитна стања у ендокринологији П

5.3. Нефрологија и хематологија (10 дана)

5.3.1. Интернистичка-нефролошка анамнеза у пријемној амбуланти И-20х

5.3.2. Интернистички-нефролошки физикални преглед И-20х

5.3.3. Дијагностика и терапија нефролошких болесника И-20х

5.3.4. Хемодијализа П-10х

5.3.5. Хитна стања у нефрологији П

5.4. Реуматологија и клиничка имунологија (пет дана)

5.4.1. Интернистичка-реуматолошка анамнеза у пријемној амбуланти И-20х

5.4.2. Интернистички-реуматолошки физикални преглед И-20х

5.4.3. Дијагностика и терапија реуматолошких обољења И-20х

5.4.4. Системске болести везивног ткива и њихово лијечење Р-10х

5.4.5. Хитна стања у реуматологији П

6. Општа хирургија (42 дана)

6.1. Хируршка анамнеза И-20х

6.2. Клинички преглед дојке И-15х

6.3. Клинички преглед абдомена И-20х

6.4. Палпација периферних артерија и артерија врата И-15х

6.5. Дигитални преглед ректума и простате И-5х

6.6. Хируршке операције П-2х

6.7. Ендотрахеална интубација и општа анестезија П-2х

6.8. Протокол преоперативне припреме Р

6.9. Примјена основних принципа дезинфекције и стерилизације Р

6.10. Збрињавање ургентних хируршких стања П-5х

6.11. Крикотиреоидектомија и трахотомија Р, П

6.12. Торакоцентеза код хематопнеумоторакса и пнеумоторакса П-2х

6.13. Хируршка обрада инфекција коже и поткожног ткива (дренажа апсцеса, инцизија парицијума), узимање бриса ране И-3х

6.14. Постављање еластичног завоја И-2х

- 6.15. Превијање ране и уклањање конаца И-10х
- 6.16. Примарна обрада мање и средње ране И-5х
- 6.17. Вађење доступних страних тијела И-2х
- 6.18. Давање локалне анестезије И-2х
- 6.19. Заустављање крварења – привремена хемостаза Р (И-2х)
- 6.20. Обрада мањих опекотина И-2х
- 6.21. Обрада већих опекотина П-2х
- 6.22. Лабораторијске анализе и радиолошки прегледи у хируршкој дијагностици Р
- 6.23. Протокол дијагностике и ургентног третмана неурохируршких повреда Р
- 6.24. Венепункција, давање инфузија. И-10х
- 6.25. Давање и. м. ињекција И-10х
- 6.26. Асистирано дисање амбу балоном и маском И-2х
- 6.27. Оксигенотерапија П-2х
- 6.28. Припрема за транспорт до друге здравствене установе Р
- 6.29. Назогастрична сукција И-2х
- 6.30. Клизме П-2х
- 6.31. Пункција плуралне шупљине П-2х
- 6.32. Постављање уринарног катетера И-2х
- 6.33. Привремена имобилизација И-5х

7. Неурологија и психијатрија (21 дан)

- 7.1. Неуролошка и психијатријска анамнеза у пријемној амбуланти И-20х
- 7.2. Неуролошки преглед И-10х
- 7.3. Психијатријски интервју И-10х
- 7.4. Дијагностика и терапија психијатријских и неуролошких болесника П-10х
- 7.5. Лијечење акутних психоза Р
- 7.6. Хитна стања у неурологији и психијатрији П
- 7.7. Систематски превентивни преглед одраслог са испитивањем ризичног понашања П

8. Пнеумофтизиологија (14 дана)

- 8.1. Интернистичка-пулмолошка анамнеза у пулмолошкој пријемној амбуланти И-10х
- 8.2. Интернистички-пулмолошки физикални преглед. И-10х
- 8.3. Интерпретација спирометријског налаза И-10х
- 8.4. Интерпретација налаза гасних анализа И-10х
- 8.5. Очитавање РТГ снимка срца и плућа Р-10х
- 8.6. Давање терапије и.в. И-5х
- 8.7. Давање инхалаторне терапије И-5х
- 8.8. Бронхоскопија П-5х
- 8.9. Дијагностика и лијечење туберкулозног болесника И-5х

9. Оториноларингологија (7 дана)

- 9.1. Оториноларинголошка анамнеза И-10х
- 9.2. Клинички ОРЛ преглед И-10х
- 9.3. Клинички преглед уха и усне шупљине И-10х
- 9.4. Хируршке операције у ОРЛ П-2х
- 9.5. Испирање спољашњег ушног канала х
- 9.6. Ендотрахеална интубација и општа анестезија П-2х
- 9.7. Протокол преоперативне припреме Р
- 9.8. Примјена основних принципа дезинфекције и стерилизације Р
- 9.9. Збрињавање ургентних стања П-5х
- 9.10. Крикотиреоидектомија и трахотомија Р, П

9.11. Хируршка обрада инфекција у ОРЛ (дренажа апсцеса, инцизија), узимање бриса ждријела И-3х

9.12. Вађење доступних страних тијела И-2х

9.13. Лабораторијске анализе и радиолошки прегледи у ОРЛ Р

9.14. Протокол дијагностике и ургентног третмана ОРЛ повреда Р

10. Заразне болести (7 дана)

10.1. Анамнеза у амбуланти за инфективне болести И-10х

10.2. Физикални преглед заразног болесника И-10х

10.3. Интерпретација лабораторијских налаза И-10х

10.4. Интерпретација налаза лумбалне пункције И-10х

10.5. Дијагностика и лијечење хепатитиса И-5х

10.6. Ургентна стања у заразним болестима Р

11. Офталмологија (7 дана)

11.1. Офталмолошка анамнеза у амбуланти И-10х

11.2. Клинички офталмолошки преглед И-10х

11.3. Клинички преглед ока И-10х

11.4. Хируршке операције у офталмологији П-2х

11.5. Протокол преоперативне припреме Р

11.6. Примјена основних принципа дезинфекције и стерилизације Р

11.7. Збрињавање ургентних стања у офталмологији П-5х

11.8. Хируршка обрада инфекција у офталмологији, узимање бриса ока И-3х

11.9. Вађење доступних страних тијела И-2х

11.10. Одређивање висуса Р

11.11. Протокол дијагностике и ургентног третмана офталмолошких повреда Р

11.12. Мјерење очног притиска И-5х

12. Физикална медицина и рехабилитација (14 дана)

12.1. Анамнеза у амбуланти физикалне медицине и рехабилитације И-10х

12.2. Клинички преглед у физикалној медицини и рехабилитацији И-10х

12.3. План рехабилитације и праћење ефеката лијечења И-10х

12.4. Терапијски модалитети у физикалној медицини и рехабилитацији П-2х

13. Судска медицина (7 дана)

13.1. Обдукције, сачињавање обдукционог налаза И-1х

13.2. Класификација и квалификација механичких, физичких и токсичких повреда Р

13.3. Упознаје се са одредбама кривичног закона, о раду доктора који непосредно обавља здравствену дјелатност Р

13.4. Упознавање са радом доктора – судског вјештака П

14. Хигијена и епидемиолошка заштита (21 дан)

14.1. Упознавање са основним принципима и мјерама у вези са хигијеном исхране П

14.2. Упознавање са школском хигијеном, хигијеном рада, отклањањем отпадних материја П

14.3. Основе заштите од јонизујућег зрачења П

14.4. Снабдијевање становништва здравом водом за пиће П

14.5. Спровођење анкета о водним објектима, домаћинствима и школама И-1х

14.6. Узимање и слање на преглед узорака ваздуха, воде, намирница и предмета опште употребе И-15х

14.7. Врши епидемиолошка извиђања и епидемиолошке анкете И-3х

14.8. Упознаје се са прописима и њиховом практичном примјеном у спречавању и сузбијању заразних болести П

14.9. Познаје основе обавезне имунизације, серопротифлаксе, хемиопротифлаксе, клицоноштво Р

15. Кожне и венеричне болести (14 дана)

- 15.1. Анамнеза у амбуланти за кожне и полне болести И-5х
- 15.2. Методологија дијагностике и лијечења најчешћих кожних обољења И-5х
- 15.3. Методологија дијагностике и лијечења болести које се преносе полним путем И-5х
- 15.4. Принципи епидемиолошког приступа болестима које се преносе полним путем..И-5х
- 15.5. Дерматоскопски преглед И-5х
- 15.6. Мале хируршке интервенције у дерматологији П-2х
- 15.7. Ургентна стања у дерматологији Р

16. Социјална медицина (7 дана)

- 16.1. Упознавање са основним принципима организације здравствене заштите у Брчко дистрикту БиХ Р
- 16.2. Упознавање са принципима организације примарне здравствене заштите Р
- 16.3. Праћења и проучавања здравственог стања становништва и израда одговарајућих елабората П
- 16.4. Методе планирања и програмирања у здравству П
- 16.5. Упознавање и сарадња у изради планова и програма и њиховој евалуацији И-1х
- 16.6. Упознавање са основима здравствене статистике и практично примјењивање Р
- 16.7. Упознавање са елементима за процјену квалитета здравствене заштите и здравственог стања становништва Р
- 16.8. Упознавање са елементима за процјену квалитета здравствене заштите и здравственог стања становништва Р
- 16.9. Упознавање са мјестом и улогом здравственог васпитања у здравственој заштити и овладавање методологијом здравствено-васпитног рада у свакодневной пракси Р
- 16.10. Упознавање са основним концептом организације здравствене дјелатности, нормативима и стандардима у раду здравствене службе и основама економике у здравственој заштити Р

А.2. Магистар фармације

Програм приправничког стажа магистра фармације траје годину дана и обухвата:

- 1. израду и издавање лијекова 300 дана (апотека)
- 2. контрола и испитивање лијекова 30 дана (контролна лабораторија)
- 3. израда и издавање лијекова 35 дана (болничка аптека)

1. Израда и издавање лијекова 300 дана (апотека):

- 1.1. упознавање са просторијама и опремом апотеке,
- 1.2. упознавање са организацијом рада у апотеци, обавезама и одговорностима здравствених радника, те са основним начелима етике и деонтологије,
- 1.3. упознавање са законским прописима који регулишу апотекарску дјелатност,
- 1.4. упознавање са законским прописима који регулишу стављање лијекова и медицинских средстава у промет,
- 1.5. упознавање са циљевима добре апотекарске праксе,
- 1.6. упознавање са сертификованим и акредитационим стандардима за апотеке,
- 1.7. упознавање са фармакотерапијом (фармакотерапијске групе, фармацеутски облици, фармацеутски еквиваленти, фармацеутске алтернативе, интеракције, нежељена дејства),

- 1.8. упознавање са фармакографијом и законским прописима који регулишу начин прописивања и издавања лијекова, са контролом исправности рецепта и његовом обрадом,
- 1.9. упознавање са листама лијекова из обавезног осигурања и обавезама њихове примјене,
- 1.10. издавање лијекова који имају режим издавања на рецепт и упознавање са обавезом давања упутства у вези са прописаним лијеком,
- 1.11. издавање лијекова који имају режим издавања без рецепта и упознавање са обавезом давања упутства везаног за лијек који се издаје,
- 1.12. контрола доза и израчунавања дјечје дозе,
- 1.13. упознавање са инкомпатибилностима и интеракцијама лијекова, те праћењем нежељених дејстава лијекова и пријављивањем истих Агенцији за лијекове и медицинска средства БиХ,
- 1.14. израде свих облика магистралних припремака, контрола доза и компатибилности прописаних супстанци, као и оправданости примјењених комбинација, избора амбалаже, сигнирање, формирање цијене и издавање израђених припремака,
- 1.15. израда и издавање лијекова који садрже супстанце јаког и врло јаког дјеловања,
- 1.16. вођење лабораторијског дневника,
- 1.17. упознавање са законским прописима који регулишу производњу и промет лијекова који садрже опојне дроге, начином наручивања, чувања, прописивања и издавања лијекова који садрже опојне дроге,
- 1.18. упознавање са чувањем, складиштењем и издавањем лако запаљивих и лако испарљивих супстанци,
- 1.19. упознавање са законским прописима који регулишу области хемикалија и биоцида,
- 1.20. упознавање и издавање других производа који се према законским прописима могу прометовати у апотеци,
- 1.21. упознавање са савјетодавном улогом магистра фармације при избору, примјени и чувању лијекова који се могу издавати без рецепта, као и производа наведених у тачки 1.20,
- 1.22. упознавање и вођење прописаних евиденција у апотеци, кроз књиге или/и компјутерски (рокови трајања лијекова, евиденције о лијековима који садрже опојне дроге, лијекови издати на рецепт приватне здравствене установе, потрошња лијекова итд),
- 1.23. упознавање са административним пословима у апотеци, вођење обавезних евиденција о промету лијекова и пословања у апотеци,
- 1.24. упознавање са пријављивањем уочених неправилности на лијеку (рекламације),
- 1.25. поступање са отпадом (фармацеутски, опасни, хемијски),
- 1.26. упознавање са обавезном стручном литературом и њено праћење;

2. Контрола и испитивање лијекова – 30 дана (контролна лабораторија):

- 2.1. упознавање са законском регулативом која дефинише ову област,
- 2.2. упознавање са смјерницама добре лабораторијске праксе,
- 2.3. упознавање са организацијом рада, те са опремом и прибором у контролној лабораторији,
- 2.4. упознавање са фармакопејским методама које се примјењују у контроли квалитета лијекова, те са значењем и примјеном радних и референтних стандарда у аналитици лијекова,
- 2.5. израде реagensа, индикатора и волуметријских раствора,
- 2.6. контроле квалитета њековитих супстанци,
- 2.7. контроле квалитета лијекова израђених у апотеци и галенској лабораторији,
- 2.8. испитивања стабилности лијекова,
- 2.9. вођење евиденција у лабораторији,
- 2.10. поступање са отпадом (фармацеутски, опасни, хемијски),

2.11. праћење стручне литературе из подручја аналитике лијекова;

3. Израда и издавање лијекова – 35 дана (болничка апотека):

- 3.1. упознавање са простором и организацијом рада у болничкој апотеци,
- 3.2. упознавање са улогом маистра фармације као дијела тима у погледу фармакотерапије у болници,
- 3.3. упознавање са сертификованим и акредитационим стандардима за болничку апотеку,
- 3.4. упознавање са фармакотерапијским групама лијекова који се најчешће или искључиво примјењују у болничком лијечењу, њиховим фармацеутским облицима, љековитим супстанцама, завојним и лабораторијским материјалом, те са начином чувања и складиштења у болничкој апотеци,
- 3.5. наручивање лијекова и издавање на захтјев болничких одјела,
- 3.6. израда свих облика магистралних и галенских лијекова према прописима фармакопеје или другим признатим и важећим прописима за потребе болнице, укључујући израду стерилних припремака,
- 3.7. израда инфузионих раствора (уколико их болничка апотека израђује),
- 3.8. вођење прописаних књига евиденција,
- 3.9. вођење лабораторијског дневника,
- 3.10. упознавање са фармакоинформатиком и примјеном у болничкој апотеци,
- 3.11. упознавање са административним пословима у апотеци, вођење обавезних евиденција о промету лијекова и пословања у апотеци,
- 3.12. поступање са отпадом (фармацеутски, опасни, хемијски),
- 3.13. упознавање са обавезном стручном литературом и њено праћење.

А.3. Доктор стоматологије

Програм приправничког стажа за доктора стоматологије траје годину дана и обухвата:

1. Превентивна стоматологија 30 дана
 2. Дјечја стоматологија 30 дана
 3. Ортопедија вилица 30 дана
 4. Болести зуба и ендодонција 70 дана
 5. Парадонтологија и орална медицина 55 дана
 6. Стоматолошка протетика 70 дана
 7. Орална хирургија 35 дана
 8. Максилофацијална хирургија са хитном медицинском и стоматолошком помоћи 35 дана
 9. Социјална медицина 10 дана
- Укупно: 365 дана**

1. Превентивна стоматологија

У примарној превенцији приправник се кроз све стоматолошке дисциплине, приоритетно у области дјечје стоматологије, обучава у обављању:

- 1.1. здравственог васпитања за очување и подизање оралног здравља са посебном пажњом на поједине старосне групе (исхрана, орална хирургија, флуор профилакса и друго),
- 1.2. систематског здравственог надзора у области обољења уста и зуба, а нарочито одојчади, мале дјеце, пред упис у школу, за вријеме школовања, радника на радним мјестима са повећаним ризиком по здравље уста и зуба, трудница и друго,
- 1.3. специфичне заштите у односу на личну хигијену, одређене факторе ризика по здравље људи, а нарочито код акутних и заразних обољења, посебно сиде,

- 1.4. превентивно-терапијских мјера у спречавању обољења уста и зуба, посебно програма заливања фисура,
- 1.5. у оквиру стоматолошке здравствене заштите упознаје се са законима и прописима и другим актима донесеним на основу закона, упознаје и овладава методе систематских прегледа и санације у области стоматологије, здравствено-васпитног рада и учествује у њиховој примјени,
- 1.6. упознаје се са посебним програмима превентивне стоматолошке заштите и учествује у њиховом спровођењу.

2. Дјечја стоматологија

Приправник се упознаје са:

- 2.1. прегледом, дијагностиком и планом терапије обољења уста и зуба код дјеце (у вријеме млијечне, мјешовите и сталне дентиције),
- 2.2. заштитом пулпе, материјалима за испуне,
- 2.3. вађењем млијечних и сталних зуба код дјеце,
- 2.4. првом помоћи у области дјечје стоматологије,
- 2.5. дијагностиком и терапијом повреда зуба,
- 2.6. дијагностиком и терапијом херпетичног стоматита,
- 2.7. дијагностиком гингивита и терапијом катаралног гингивита код дјеце.

3. Ортопедија вилица

Приправник се упознаје са:

- 3.1. етиологијом неправилности орофацијалног система,
- 3.2. клиничком дијагностиком, распрострањеношћу малоклузије,
- 3.3. посебно се упознаје са примјеном превентивних мјера с циљем спречавања малоклузија у доба трудноће, одојчета, млијечне и мјешовите дентиције са примјеном интерцептивних мјера (брушења зуба код принудних загриза) и са терапијом благих форми малоклузија (миофункционалне вјежбе са помагалима и без њих, подвеза браде, примјена вестибуларне плоче и друго),
- 3.4. разним терапијским методама у лијечењу неправилности стоматогнатног система.

4. Болести зуба и ендодонција

Приправник се упознаје са:

- 4.1. прегледом, дијагностиком и планом терапије обољења зуба,
- 4.2. припремом каријесних кавитета за испуне (препарације кавитета I-V класе),
- 4.3. заштитом пулпе,
- 4.4. пуњењем кавитета класичним и савременим материјалима,
- 4.5. обликовањем, полирањем испуна, израдом инлеја,
- 4.6. дијагностиком обољења пулпе и пародонцијума и њиховим лијечењем и првом помоћи у области болести зуба,
- 4.7. могућностима одржавања постигнутог терапијског ефекта.

5. Парадонтологија и орална медицина

Приправник се упознаје са:

- 5.1. узроцима парадонтопатија и болести уста и распрострањеношћу ових обољења,
- 5.2. савладава превентивне мјере у области парадонтопатије, дијагностику парадонтопатија и болести уста и секундарну превенцију параденталних обољења,
- 5.3. упознаје се са могућностима хирушког лијечења парадонтопатија и манифестацијама системских обољења у усној дупљи, биолошким и биохемијским тестовима у дијагностици обољења меких ткива уста.

6. Стоматолошка протетика

6.1. Фиксна протетика

Приправник се упознаје са:

- 6.1.1. дијагностиком и планирањем фиксно-протетичке надокнаде у пуном и прекинутом зубном низу,
- 6.1.2. припремним поступцима прије протетичког лијечења,
- 6.1.3. брушењем зуба носача за крунице,
- 6.1.4. узимањем отисака савременим отисним масама,
- 6.1.5. регистрацијом висине загриза,
- 6.1.6. контролом фиксно-протетичких радова прије фасетирања,
- 6.1.7. цементирањем флексно-протетичких радова,
- 6.1.8. његом и заштитом брушених зуба,
- 6.1.9. одстрањивањем дотрајалих фиксно-протетичких радова,
- 6.1.10. планирањем и фиксно-протетичком припремом преосталих зуба за парцијалну протезу.

6.2. Мобилна протетика

6.2.1. Тотална протеза

Приправник се упознаје са:

- 6.2.1.1. планирањем и припремом за израду тоталне протезе,
- 6.2.1.2. клиничким поступцима израде тоталне протезе с обзиром на различите методе узимања отисака,
- 6.2.1.3. контролним прегледима пацијената,
- 6.2.1.4. репаратуром тоталне протезе,
- 6.2.1.5. различитим методама подлагања тоталне протезе.

6.2.2. Парцијална протеза

Приправник се упознаје са:

- 6.2.2.1. планирањем и припремом за израду парцијалне протезе с обзиром на биолошку вриједност зуба сидрења и пренос снаге мастикације,
- 6.2.2.2. клиничким поступцима израде парцијалне протезе,
- 6.2.2.3. контролним прегледима пацијената са парцијалном протезом (хигијенски аспекти, утицај на мека ткива, зубе, сидрења и друго),
- 6.2.2.4. репаратуром парцијалних протеза,
- 6.2.2.5. лабораторијским поступцима израде протетичких надокнада.

7. Орална хирургија

Приправник се упознаје са:

- 7.1. дијагностиком обољења уста и зуба која захтијевају орално-хируршке интервенције, постављање индикација и контраиндикација за вађење зуба и друге орално-хируршке захвате и терапију инфекција,
- 7.2. примјеном локалне анестезије и за некомплицована вађења зуба код одраслих, терапију компликација, посебно антишок терапију и овладава методама дезинфекције и стерилизације.

8. Максилофацијална хирургија са хитном медицинском и стоматолошком помоћи

Приправник се упознаје са:

- 8.1. ургентним стањима у медицини и стоматологији и обучава се да може пружити хитну медицинску и стоматолошку помоћ, посебно код повреда максилофацијалне регије,
- 8.2. казуистиком и начинима лијечења хоспитализованих болесника,
- 8.3. инфекцијама дубоких предјела лица,
- 8.4. бенигним и малигним обољењима максилофацијалне регије, посебно рану дијагностику претканцерозних стања,

8.5. дијагностиком и принципима лијечења у обиму потребним за тријажу.

9. Социјална медицина

- 9.1. упознавање са основним принципима социјалне медицине и система здравствене заштите,
- 9.2. упознавање са методологијом праћења и проучавања здравственог стања становништва,
- 9.3. упознавање са методама планирања и програмирања у здравству,
- 9.4. сарађује у изради планова и програма и њихове евалуације,
- 9.5. савладава основе здравствене статистике и практично их примјењује,
- 9.6. упознавање са мјестом и улогом здравственог васпитања у здравственој заштити и методологијом здравствено-васпитног рада у свакодневној пракси,
- 9.7. упознавање са основном концепцијом организације здравствене дјелатности, подјелом рада по нивоима дјелатности, нормативима и стандардима рада, надзором над стручним радом и друго.

A.4. Дипломирани медицинар здравствене његе

Програм приправничког стажа за дипломираног медикаинара здравствене његе траје годину дана, а састоји се од:

- а) основног дијела и
- б) стручног дијела.

а) Основни дио приправничког стажа траје 65 дана и обухвата:

1. Здравствено просвјетивање, превенција болести и промоција здравог начина живљења у трајању од 24 дана:

- 1.1. основне карактеристике здравственог стања становништва,
- 1.2. начин процјене хигијенско-епидемиолошке ситуације,
- 1.3. обавезне имунизације и противепидемијске мјере,
- 1.4. начин припреме програма здравственог васпитања,
- 1.5. здравствено-васпитни рад у здравственим установама, школама, породици и привредном друштву.

2. Евиденција у здравству и усвајање практичних вјештина из информатике у трајању од 17 дана:

- 2.1. основне карактеристике здравствене евиденције виталне статистике,
- 2.2. упознавање са евиденцијама у здравству,
- 2.3. упознавање са припремом извјештавања и припремом планова (седмичних, мјесечних, полугодишњих, годишњих),
- 2.4. усвајање практичних вјештина из медицинске информатике.

3. Теоретска и практична обука у пружању хитне медицинске помоћи и начину и условима рада у ванредним приликама у трајању од 24 дана обавља се у служби хитне медицинске помоћи и она обухвата:

- 3.1. упознавање приправника са организацијом службе у хитној медицинској помоћи,
- 3.2. правне аспекте пружања прве помоћи,
- 3.3. тријажу повријеђених и обољелих,
- 3.4. препознавање са различитим стањима код повријеђених,
- 3.5. препознавање са знаковима који угрожавају виталне функције,

- 3.6. препознавање са знаковима приликом унутрашњег крварења код различитих повреда,
- 3.7. начин заустављања крварења,
- 3.8. поступак приликом губитка свијести (колапс, кома и привидна смрт),
- 3.9. начин имобилизације прелома,
- 3.10. вјештачко дисање,
- 3.11. поступак са психотично немирним пацијентима,
- 3.12. начин и услови рада у ванредним приликама.

б) Стручни дио приправничког стажа за дипломираног медицинара здравствене њега траје 300 дана и обухвата:

1. здравствена њега у болничкој дјелатности траје 150 дана, и то:

- 1.1. здравствена њега интернистичких пацијената 30 дана,
- 1.2. здравствена њега хируршких пацијента 30 дана,
- 1.3. здравствена њега код инфективних болести 15 дана,
- 1.4. здравствена њега пацијента у гинекологији и акушерству 15 дана,
- 1.5. здравствена њега у педијатрији 15 дана,
- 1.6. здравствена њега у неурологији 15 дана,
- 1.7. здравствена њега у психијатрији 15 дана,
- 1.8. здравствена њега у онкологији 15 дана.

1.1. Здравствена њега интернистичких пацијената – 30 дана:

- 1.1.1. Упознавање са радом на свим интернистичким одјељењима – клиникама
- 1.1.2. Учествовање у изради плана здравствене њега за све интернистичке пацијенте, праћење његовог спровођења, као и евалуација
- 1.1.3. Познавање и примјена етичких начела односа према пацијенту, себи, другим здравственим радницима и сарадницима
- 1.1.4. Примјена начела савјесности и хуманости
- 1.1.5. Професионална тајна
- 1.1.6. Поступак са пацијентом при пријему у болницу
- 1.1.7. Однос и сарадња са породицом
- 1.1.8. Упознавање пацијента са установом, кућним редом, могућношћу употребе простора њему намијењених
- 1.1.9. Могућност његове комуникације са породицом
- 1.1.10. Поступак приликом нагле смрти, сарадња са породицом и помоћ
- 1.1.11. Упознавање пацијента са његовим правима и дужностима – познавање Женевске конвенције
- 1.1.12. Сви видови њега у јединици опште – интензивне њега:
 - 1.1.12.1. коронарне интензивне њега и
 - 1.1.12.2. у стерилној јединици.
- 1.1.13. Посебне припреме и поступак са пацијентом код ендоскопских претрага.
- 1.1.14. Припрема и/или учествовање у тиму у извођењу дијагностичких и терапијских процедура
- 1.1.15. Све активности усмјерене ка организацији тима здравствене њега, процјена за потребом здравствене њега свих интернистичких пацијената, планирање здравствене њега и надзор над примјеном и евалуацијом здравствене њега и значај континуираног усавршавања сваког члана тима здравствене њега.

Овај дио приправничког стажа у трајању од 30 дана приправник спроводи на интерној клиници/одјељењу.

1.2. Здравствена њега хируршких пацијената – 30 дана

- 1.2.1. Упознаје се са радом на хируршким одјељењима/клиникама.
 - 1.2.2. Специфичност здравствене њега: збрињавање пацијента код захвата, у трауматологији, абдоминалној хирургији, торакалној хирургији, васкуларној хирургији, неурохирургији и урологији, здравствена њега у постоперативној јединици интензивне њега, поступак са пацијентом након анестезије, праћење виталних функција, давање и контрола инфузијске терапије, трансфузије крви и интравенозне терапије, њега стоме, специфичност здравствене њега у катастрофама
 - 1.2.3. Све активности усмјерене ка организацији тима здравствене њега, процјена за потребом здравствене њега, планирање здравствене њега и надзор над примјеном и евалуацијом здравствене њега и значај континуираног усавршавања сваког члана тима здравствене њега.
- Овај дио приправничког стажа у трајању од 30 дана приправник спроводи на хируршкој клиници/одјељењу.

1.3. Здравствена њега код инфективних болести – 15 дана

- 1.3.1. Упознаје се са радом на инфективним клиникама/одјељењима
 - 1.3.2. Специфична здравствена њега инфективних болести централног нервног система, специјална њега обољелих од вирусних инфекција дисајних путева, узимање материјала за дијагностичке поступке специфичности здравствене њега у катастрофама
 - 1.3.3. Све активности усмјерене ка организацији тима здравствене њега, процјена за њега, планирање здравствене њега и надзор над примјеном и евалуацијом здравствене њега и значај континуираног усавршавања сваког члана тима здравствене њега
- Овај дио приправничког стажа у трајању од 15 дана приправник спроводи на инфективној клиници/одјељењу.

1.4. Здравствена њега пацијента у гинекологији и акушерству – 15 дана

- 1.4.1. Упознаје се са радом на гинеколошким одјељењима
 - 1.4.2. Специфичности здравствене њега у гинекологији и акушерству, припрема и извођење специјалних медицинско-техничких захвата у гинекологији – преоперативна припрема пацијента и постоперативна њега
 - 1.4.3. Све активности усмјерене ка организацији тима здравствене њега, процјена за потребом здравствене њега, планирање здравствене њега и надзор над примјеном и евалуацијом здравствене њега и значај континуираног усавршавања сваког члана тима здравствене њега
- Овај дио приправничког стажа у трајању од 15 дана приправник спроводи на гинеколошкој клиници/одјељењу.

1.5. Здравствена њега у педијатрији – 15 дана

- 1.5.1. Упознаје се са радом на педијатријским одјељењима
- 1.5.2. Извођење терапијских и дијагностичких захвата у дјечјој доби, и то за болести: дисајних органа, крви, срца и крвних жила, бубрега, нервног система, акутних и хроничних поремећаја прехране, ендокрине болести и болести мишићно-коштаног система, специфична њега дјетета у дјечјој хирургији, специфичност њега у катастрофама
- 1.5.3. Све активности усмјерене ка организацији тима здравствене њега, процјена за потребом здравствене њега, планирање здравствене њега и надзор над примјеном и евалуацијом здравствене њега и значај континуираног усавршавања сваког члана тима здравствене њега.

Овај дио приправничког стажа у трајању од 15 дана приправник спроводи на педијатријској клиници/одјељењу.

1.6. Здравствена њега у неурологији – 15 дана

1.6.1. Упознаје се са радом на неуролошким одјељењима

1.6.2. Специфичност рада медицинске сестре на неуролошком одјељењу, припрема и поступак са пацијентом код специфичних неуролошко-лабораторијских претрага, рад у јединици интензивне њега неуролошких пацијената, специфичности њега у катастрофама

1.6.3. Све активности усмјерене ка организацији тима здравствене њега, процјена за потребом здравствене њега, планирање здравствене њега и надзор над примјеном и евалуацијом здравствене њега и значај континуираног усавршавања сваког члана тима здравствене њега.

Овај дио приправничког стажа у трајању од 15 дана приправник спроводи на неуролошкој клиници/одјељењу.

1.7. Здравствена њега у психијатрији – 15 дана

1.7.1. Упознаје се са радом на психијатријском одјељењу

1.7.2. Рад сестре у јединици интензивне њега психијатријских болесника, пријем – отпуст болесника, социотерапијска заједница – психијатријски клуб, специфичност њега у катастрофама

1.7.3. Све активности усмјерене ка организацији тима здравствене њега, процјена за потребом здравствене њега, планирање здравствене њега и надзор над примјеном и евалуацијом здравствене њега и значај континуираног усавршавања сваког члана тима здравствене њега

Овај дио приправничког стажа у трајању од 15 дана приправник спроводи на психијатријској клиници/одјељењу.

1.8. Здравствена њега онколошког пацијента – 15 дана

1.8.1. Упознаје се са радом на онколошком одјељењу

1.8.2. Посебне методе рада при обради пацијента

1.8.3. Специфичан начин рада са пацијентом обољелим од малигних обољења са посебним освртом на социјално-медицинске проблеме

1.8.4. Едукативни рад са пацијентом са посебним нагласком на превенцију обољења насталих усљед имунодефицитарности и препознавање симптома ових обољења

1.8.5. Упознавање са могућношћу дјеловања на подручју њега онколошког пацијента у амбулантним условима

1.8.6. Све активности усмјерене ка организацији тима здравствене њега, процјена за потребом здравствене њега, планирање здравствене њега и надзор над спровођењем и евалуацијом здравствене њега и значај континуираног усавршавања сваког члана тима здравствене њега

Овај дио приправничког стажа у трајању од 15 дана приправник спроводи на одјељењу болнице.

б) Здравствена њега у примарној здравственој заштити траје 150 дана, и то:

Програм приправничког стажа дипломираног медикара здравствене њега у примарној здравственој заштити обухвата:

1. Дјелатност медицинске сестре у заједници 90 дана,
2. Рад у амбуланти породичне медицине 60 дана.

1. Дјелатност медицинске сестре у заједници – 90 дана

- 1.1. Упознавање са радом медицинске сестре у заједниц

- 1.2. Значај тимског рада у локалној заједници, сарадња са другим партнерима који се налазе у локалној заједници ради унапређивања и одржавања здравља становништва
- 1.3. Комплексна заштита породице са посебном бригом за њене чланове због заштите здравља дјете, жена, трудница, старих и немоћних, хроничних, заразних и дегенеративних болести, алкохолизма и зависности, поремећаја менталног здравља и друго
- 1.4. Утврђивање хигијенског и социјално-економског стања породице и процјена утицаја фактора околине на здравље дјете, појединца и породице
- 1.5. Проналажење болесних, старих, немоћних, ментално и физички дефектних, социјално угрожених, те њихово збрињавање
- 1.6. Учествоје у савјетовању циљних група или појединца у одвикавању од пушења, активност, дојење итд.
- 1.7. Здравствено-васпитни рад и социјална заштита у заједници и локалним групама по методи процеса здравствене његе са тежиштем на континуитету здравствене његе
- 1.8. Пружање здравствене његе за болесна и инвалидна лица у дому
- 1.9. Вођење документације медицинске сестре у заједници и редовно извјештавање
- 1.10. Све активности усмјерене ка организацији тима здравствене његе, процјена за потребом здравствене његе, планирање здравствене његе и надзор над примјеном и евалуацијом здравствене његе и значај континуираног усавршавања сваког члана тима здравствене његе.

Овај дио приправничког стажа у трајању од 90 дана приправник спроводи у служби медицинских сестара у заједници.

2. Рад у амбуланти породичне медицине – 60 дана

- 2.1. Упознаје се са радом у породичној медицини, што обухвата:
 - 2.1.1. асистирање доктору медицине у његовим дужностима,
 - 2.1.2. узимање сестринске анамнезе,
 - 2.1.3. помагање у вођењу комплетне медицинске евиденције и документације,
 - 2.1.4. пружање информација пацијенту,
 - 2.1.5. заказивање редовних и контролних прегледа,
 - 2.1.6. учествовање у здравственом васпитању,
 - 2.1.7. учествовање приликом пријема пацијената,
 - 2.1.8. успоставља здравствену документацију,
 - 2.1.9. примјењује прописану терапију,
 - 2.1.10. мјери крвни притисак,
 - 2.1.11. узима узорке за лабораторијске претраге,
 - 2.1.12. врши превијања и друге послове у амбуланти породичне медицине,
 - 2.1.13. савјетује пацијента,
 - 2.1.14. сарађује са медицинском сестром у заједници.
- 2.2. Учествоје у програмима научноистраживачког рада.
- 2.3. Учествоје у организацији и спровођењу циљаних и периодичних систематских прегледа.
- 2.4. Вођење медицинске документације, картотеке и регистра.
- 2.5. Обрада података и извјештавање.
- 2.6. Све активности усмјерене ка организацији тима здравствене његе, процјена за потребом здравствене његе, планирање здравствене његе и надзор над примјеном и евалуацијом здравствене његе и значај континуираног усавршавања сваког члана тима здравствене његе.

А.5. Дипломирани лекар – физиотерапеут и радни терапеут

Програм приправничког стажа за дипломираног медикаинара – физиотерапеута и радног терапеута траје годину дана, а састоји се од:

- а) основног дијела и
- б) стручног дијела.

а) Основни дио приправничког стажа траје 65 дана и обухвата:

1. Здравствено просвјешћавање, превенција болести и промоција здравог начина живљења у трајању од 24 дана:

- 1.1. основне карактеристике здравственог стања становништва,
- 1.2. начин процјене хигијенско-епидемиолошке ситуације,
- 1.3. обавезне имунизације и противепидемијске мјере,
- 1.4. начин припреме програма здравственог васпитања,
- 1.5. здравствено-васпитни рад у здравственим установама, школама, породици и привредном друштву.

2. Евиденција у здравству и усвајање практичних вјештина из информатике у трајању од 17 дана:

- 2.1. основне карактеристике здравствене евиденције виталне статистике,
- 2.2. упознавање са евиденцијама у здравству,
- 2.3. упознавање са припремом извјештавања и припремом планова (седмичних, мјесечних, полугодишњих, годишњих),
- 2.4. усвајање практичних вјештина из медицинске информатике.

3. Теоретска и практична обука у пружању хитне медицинске помоћи и начину и условима рада у ванредним приликама у трајању од 24 дана обавља се у служби хитне медицинске помоћи и она обухвата:

- 3.1. упознавање приправника са организацијом службе у хитној медицинској помоћи,
- 3.2. правне аспекте пружања прве помоћи,
- 3.3. тријажу повријеђених и обољелих,
- 3.4. препознавање са различитим стањима код повријеђених,
- 3.5. препознавање са знаковима који угрожавају виталне функције,
- 3.6. препознавање са знаковима приликом унутрашњег крварења код различитих повреда,
- 3.7. начин заустављања крварења,
- 3.8. поступак приликом губитка свијести (колапс, кома и привидна смрт),
- 3.9. начин имобилизације прелома,
- 3.10. вјештачко дисање,
- 3.11. поступак са психотично немирним пацијентима,
- 3.12. начин и услови рада у ванредним приликама.

б) Стручни дио приправничког стажа за дипломираног медикаинара – физиотерапеута и радног терапеута траје 300 дана и обухвата:

1. кинезитерапија 150 дана,
2. физикална терапија 50 дана,
3. медицинска рехабилитација и хабилитација 50 дана,
4. радна терапија 50 дана.

1. Кинезитерапија (150 дана)

Приправник спроводи приправнички стаж из кинезитерапије у јединици (сали) за кинезитерапију и у стационару уз болеснички кревет гдје:

- 1.1. примјењује кинезитерапеутске поступке у рехабилитацији неуролошких болесника (одраслих и дјеце), као што су:

- 1.1.1. вјежбе за релаксацију,
- 1.1.2. тестови активности свакодневног живота,
- 1.1.3. основни поступци *Kabat* и *Bobath* методе, те *Vojta* методе.
- 1.2. Примјењује кинезитерапеутске поступке у рехабилитацији трауматизованих болесника (преоперативни и постоперативни третман).
- 1.3. Примјењује кинезитерапеутске поступке код ортопедских болесника, као што су поступци за примјену ортопедских помагала, вјежбе (школа) ходања, вјежбе код сколиоза и осталих деформитета.
- 1.4. Примјењује кинезитерапеутске поступке у рехабилитацији реуматских болесника (код реуматоидног артритиса, дископатија, анкилозантног спондилитиса).
- 1.5. Примјењује кинезитерапеутске поступке у рехабилитацији интернистичких болесника (у превенцији инфаркта миокарда и постинфарктној рехабилитацији, код сметњи периферне циркулације, код дијабетеса, код респираторних болесника, у периоду после операције срца, периферног крвотока и плућа, као и код разних болести које захтијевају рехабилитацију у току лијечења).

2. Физикална терапија (50 дана)

Приправник спроводи приправнички стаж из физикалне терапије у јединици за физикалну терапију гдје апликује одређене модалитете физикалне терапије, и то:

- 2.1. хидротерапију (купке, тушеви, вјежбе у базену, подводна масажа),
- 2.2. критотерапију (криомасажа, облоге),
- 2.3. парафинотерапију (парафинске облоге, вјежбе са парафином),
- 2.4. масажу (класична масажа, мануелна масажа, масажа са апаратима, лимфна дренажа),
- 2.5. електротерапију (ултразвук, кратки талас, аналгезија и електростимулација, ултравиолетно зрачење, електрофореза и друго),
- 2.6. магнетотерапију (МГ),
- 2.7. ласеротерапију.

У току приправничког стажа у јединици за физикалну терапију приправник се упознаје са разним електродијагностичким методама.

3. Медицинска рехабилитација и хабилитација – (50 дана)

- 3.1. Медицинска хабилитација дјеце (дјеца са неуроразвојним поремећајима – ризико дјеца, дјеца са урођеним манама, ментално ретардирана дјеца итд).
- 3.2. Медицинска рехабилитација одраслих:
 - 3.2.1. медицинска рехабилитација неуролошких пацијената (пацијенти са болестима и повредама ЦНС И РНС),
 - 3.2.2. медицинска рехабилитација реуматолошких пацијената,
 - 3.2.3. медицинска рехабилитација трауматолошких и ортопедских пацијената,
 - 3.2.4. медицинска рехабилитација кардиоваскуларних пацијената,
 - 3.2.5. медицинска рехабилитација пулмолошких пацијената,
 - 3.2.6. медицинска рехабилитација геријатријских пацијената,
 - 3.2.7. медицинска рехабилитација онколошких пацијената.

4. Радна терапија (50 дана)

- 4.1. Приправник се упознаје и спроводи одређене радне процедуре кроз:
 - 4.1.1. окупациону радну терапију и
 - 4.1.2. функционалну радну терапију.
- 4.2. Приправник се посебно упознаје са оспособљавањем пацијената са разним функционалним поремећајима ради њиховог оспособљавања за активности дневног живота (АЦ) и са заштитним положајима и покретима.
- 4.3. У оквиру стажа потребно је да приправник током радне терапије овлада оспособљавањем за препрофесионалну активност.
- 4.4. Приправник се упознаје са оцјеном радне способности пацијента.

A.6. Дипломирани нутрициониста

Програм приправничког стажа за дипломираног нутриционисту траје годину дана и састоји се из:

- а) основног дијела и
- б) стручног дијела.

а) Основни дио приправничког стажа траје 65 дана и обухвата:

1. Здравствено просвјетивање, превенција болести и промоција здравог начина живљења у трајању од 24 дана:

- 1.1. основне карактеристике здравственог стања становништва,
- 1.2. начин процјене хигијенско-епидемиолошке ситуације,
- 1.3. обавезне имунизације и противепидемијске мјере,
- 1.4. начин припреме програма здравственог васпитања,
- 1.5. здравствено-васпитни рад у здравственим установама, школама, породици и привредном друштву.

2. Евиденција у здравству и усвајање практичних вјештина из информатике у трајању од 17 дана:

- 2.1. основне карактеристике здравствене евиденције виталне статистике,
- 2.2. упознавање са евиденцијама у здравству,
- 2.3. упознавање са припремом извјештавања и припремом планова (седмичних, мјесечних, полугодишњих, годишњих),
- 2.4. усвајање практичних вјештина из медицинске информатике.

3. Теоретска и практична обука у пружању хитне медицинске помоћи и начину и условима рада у ванредним приликама у трајању од 24 дана обавља се у служби хитне медицинске помоћи и она обухвата:

- 3.1. упознавање приправника са организацијом службе у хитној медицинској помоћи,
- 3.2. правне аспекте пружања прве помоћи,
- 3.3. тријажу повријеђених и обољелих,
- 3.4. препознавање са различитим стањима код повријеђених,
- 3.5. препознавање са знаковима који угрожавају виталне функције,
- 3.6. препознавање са знаковима приликом унутрашњег крварења код различитих повреда,
- 3.7. начин заустављања крварења,
- 3.8. поступак приликом губитка свијести (колапс, кома и привидна смрт),
- 3.9. начин имобилизације прелома,
- 3.10. вјештачко дисање,
- 3.11. поступак са психотично немирним пацијентима,
- 3.12. начин и услови рада у ванредним приликама.

б) Програм стручног дијела приправничког стажа траје 300 дана и обухвата:

1. Исхрана здравих људи 150 дана
2. Исхрана болесника 150 дана.

Приправник се оспособљава за самосталан рад на реализацији норматива, изради рецептура, јеловника и асортимана јела, врши контролу правилне обраде и припремања намирница, организује пренос и чување хране у самом објекту и изван њега, води бригу о одржавању хигијене запосленог радника, опреме и уређаја, оспособљава се за узимање дијеталне анамнезе, упознаје и спроводи здравствено-нутрициони васпитни рад и води нутрициону документацију и документацију других средстава за вођење евиденције у области здравствене и нутриционе заштите и састављању прописаних извјештаја.

A.7. Дипломирани санитарни инжењер

Програм приправничког стажа за санитарног инжењера траје годину дана и састоји се из:

- а) основног дијела и
- б) стручног дијела.

а) Основни дио приправничког стажа траје 65 дана и обухвата:

1. Здравствено просвјешћавање, превенција болести и промоција здравог начина живљења у трајању од 24 дана:

- 1.1. основне карактеристике здравственог стања становништва,
- 1.2. начин процјене хигијенско-епидемиолошке ситуације,
- 1.3. обавезне имунизације и противепидемијске мјере,
- 1.4. начин припреме програма здравственог васпитања,
- 1.5. здравствено васпитни рад у здравственим установама, школама, породици и привредном друштву.

2. Евиденција у здравству и усвајање практичних вјештина из информатике у трајању од 17 дана:

- 2.1. основне карактеристике здравствене евиденције виталне статистике,
- 2.2. упознавање са евиденцијама у здравству,
- 2.3. упознавање са припремом извјештавања и припремом планова (седмичних, мјесечних, полугодишњих, годишњих),
- 2.4. усвајање практичних вјештина из медицинске информатике.

3. Теоретска и практична обука у пружању хитне медицинске помоћи и начину и условима рада у ванредним приликама у трајању од 24 дана обавља се у служби хитне медицинске помоћи и она обухвата:

- 3.1. упознавање приправника са организацијом службе у хитној медицинској помоћи,
- 3.2. правне аспекте пружања прве помоћи,
- 3.3. тријажу повријеђених и обољелих,
- 3.4. препознавање са различитим стањима код повријеђених,
- 3.5. препознавање са знаковима који угрожавају виталне функције,
- 3.6. препознавање са знаковима приликом унутрашњег крварења код различитих повреда,
- 3.7. начин заустављања крварења,
- 3.8. поступак приликом губитка свијести (колапс, кома и привидна смрт),
- 3.9. начин имобилизације прелома,
- 3.10. вјештачко дисање,
- 3.11. поступак са психотично немирним пацијентима,
- 3.12. начин и услови рада у ванредним приликама.

б) Програм стручног дијела приправничког стажа траје 300 дана и обухвата:

1. Рад на спречавању и сузбијању заразних болести и санитације околине 120 дана,
2. Рад на пословима дезинфекције, дезинсекције, дератизације и на другим пословима које врши јединица 30 дана,
3. Упознавање са задацима и радом санитарне инспекције 150 дана.

1. Рад на спречавању и сузбијању заразних болести и санитације околине (120 дана)

Приправник спроводи приправнички стаж у хигијенско-епидемиолошким јединицама установе надлежне за послове јавног здравства или хигијенско-епидемиолошким службама дома здравља, при чему:

- 1.1. се упознаје са стањем у односу на кретања заразних болести, на снабдијевање водом и диспозицију отпадних материја и на друге факторе околине који утичу на људско здравље, на подручје на којем дјелује организација здравства у којој спроводи приправнички стаж,
- 1.2. води евиденцију заразних болести и брине се за уредно пријављивање заразних болести,
- 1.3. учествује при теренским испитивањима појаве заразних болести,
- 1.4. се упознаје са прописима о надзору над лицима запосленим у промету животних намирница и над другим лицима која подлијежу здравственом надзору, издаје и води евиденцију издатих здравствених листова,
- 1.5. води евиденцију клицоноштва,
- 1.6. узима узорке за хемијске и микробиолошке претраге,
- 1.7. води потребне евиденције и учествује при организацији и извођењу вакцинисања,
- 1.8. припрема инструменте и учествује у вакцинацији,
- 1.9. врши претраге воде и животних намирница које се спроводе у јединици,
- 1.10. учествује при спровођењу надзора над јавним и индивидуалним водоопскрбним објектима,
- 1.11. учествује при вршењу надзора над објектима за диспозицију отпадних материје,
- 1.12. учествује у испитивању животне и радне околине човјека,
- 1.13. учествује у рјешавању санитарно-техничких проблема, оцјењивању пројектне документације, надзору извођења пројеката индустријских објеката итд.

2. Рад на пословима дезинфекције, дезинсекције, дератизације и на другим пословима које врши јединица (30 дана)

Приправнички стаж у трајању од 30 дана приправник спроводи на одјељењима за дезинфекцију, дезинсекцију и дератизацију установе надлежне за послове јавног здравства, при чему:

- 2.1. упознаје се са поступцима, препаратима и опремом која се користи у дезинфекцији,
- 2.2. дезинсекција и дератизација,
- 2.3. упознаје се са правилима безбједне примјене пестицида, као и са средствима и заштитом при раду,
- 2.4. упознаје се са прописима који се тичу вршења послова ДДД,
- 2.5. практично врши препознавање врста глодара и чланконожаца значајних за јавно здравство,
- 2.6. учествује у утврђивању и праћењу инфестације глодарима и чланконошцима на терену,
- 2.7. активно учествује у раду теренских екипа при спровођењу дератизације антикоагулантним мамцима, дезинсекције гмижућих и летећих инсеката, те завршне дезинфекције простора и површина.

3. Упознавање са задацима и радом санитарне инспекције (150 дана)

- 3.1. учествовање у спровођењу санитарног надзора заједно са санитарним инспектором на терену,
- 3.2. упознавање са писањем записника и рјешења у првостепену поступку,
- 3.3. упознавање са организацијом санитарне инспекције,
- 3.4. превентивни санитарни надзор над изградњом,
- 3.5. превентивни санитарни надзор над спречавањем и сузбијањем заразних болести,
- 3.6. надзор над производњом и прометом предмета опште употребе и животних намирница,
- 3.7. надзор над производњом, коришћењем и прометом отрова,
- 3.8. надзор над водама и средствима снабдијевања водом,
- 3.9. надзор над квалитетом зрака,
- 3.10. хигијенским условима у јавним објектима.

Приправнички стаж у трајању од 150 дана приправник спроводи у надлежној санитарној инспекцији.

A.8. Дипломирани медицинар радиолошке дијагностике

Програм приправничког стажа за дипломираног медицинара радиолошке дијагностике траје годину дана и састоји се из:

- а) основног дијела и
- б) стручног дијела.

а) Основни дио приправничког стажа траје 65 дана и обухвата:

1. Здравствено просвјетивање, превенција болести и промоција здравог начина живљења у трајању од 24 дана:

- 1.1. основне карактеристике здравственог стања становништва,
- 1.2. начин процјене хигијенско-епидемиолошке ситуације,
- 1.3. обавезне имунизације и противепидемијске мјере,
- 1.4. начин припреме програма здравственог васпитања,
- 1.5. здравствено-васпитни рад у здравственим установама, школама, породици и привредном друштву.

2. Евиденција у здравству и усвајање практичних вјештина из информатике у трајању од 17 дана:

- 2.1. основне карактеристике здравствене евиденције виталне статистике,
- 2.2. упознавање са евиденцијама у здравству,
- 2.3. упознавање са припремом извјештавања и припремом планова (седмичних, мјесечних, полугодишњих, годишњих),
- 2.4. усвајање практичних вјештина из медицинске информатике.

3. Теоретска и практична обука у пружању хитне медицинске помоћи и начину и условима рада у ванредним приликама у трајању од 24 дана обавља се у служби хитне медицинске помоћи и она обухвата:

- 3.1. упознавање приправника са организацијом службе у хитној медицинској помоћи,
- 3.2. правне аспекте пружања прве помоћи,
- 3.3. тријажу повријеђених и обољелих,
- 3.4. препознавање различитих стања код повријеђених,
- 3.5. препознавање знакова који угрожавају виталне функције,
- 3.6. препознавање знакова приликом унутрашњег крварења код различитих повреда,
- 3.7. начин заустављања крварења,
- 3.8. поступак приликом губитка свијести (колапс, кома и привидна смрт),
- 3.9. начин имобилизације прелома,
- 3.10. вјештачко дисање,
- 3.11. поступак са психотично немирним пацијентима,
- 3.12. начин и услови рада у ванредним приликама.

б) Програм стручног дијела приправничког стажа траје 300 дана и обухвата:

1. Радиотерапија 60 дана
2. Локална апликација изотопа 30 дана
3. Радиолошка дијагностика 60 дана
4. Абдоминална дијагностика 21 дан
5. Торакална дијагностика 21 дан
6. Снимање костију и абдомена 21 дан
7. Контрастна дијагностика 7 дана
8. Дјечја рендгенска дијагностика 8 дана
9. Рад на методама радиолошког приказивања 21 дан
10. Заштита од јонизујућег зрачења 15 дана

1. Радиотерапија (60 дана)

- 1.1. Изводи све послове и задатке дипломираног инжењера медицинске радиологије приликом радиотерапије, као што су:
 - 1.1.1. намјештање пацијента,
 - 1.1.2. спровођење радиотерапије,
 - 1.1.3. заштита пацијента и особља од зрачења и друго.
- 1.2. Упознаје се са стандардним и специјалним методама радиотерапије – интерстицијске, интракавитарне и брахитерапије, те методама терапијске примјене радионуклеида и њихове практичне вриједности у лијечењу злоћудних тумора.

2. Локална апликација изотопа (30 дана)

Изводи све послове и задатке код локалних апликација изотопа и спроводи заштиту пацијента и особља од зрачења.

3. Радиолошка дијагностика (60 дана)

- 3.1. изводи рендгенско снимање торакалних органа, стандардну технику снимања плућа, тврду технику снимања плућа, слојевно снимање,
- 3.2. изводи стандардне и специјалне снимке костију и зглобова,
- 3.3. помаже при извођењу контрастних рендгенских претрага, као што су урографије, ангиографије, лимфографије, холангиографије,
- 3.4. учествује при дијаскопским претрагама пробавног тракта,
- 3.5. учествује при снимању методом компјутеризоване томографије,
- 3.6. учествује при ултразвучним дијагностичким претрагама по органским системима,
- 3.7. самостално ради обраду рендгенског филма,
- 3.8. изводи обраду рендгенског филма у аутоматској комори и припрема се за обраду филма руком,
- 3.9. припрема хемикалије за аутоматску обраду филма,
- 3.10. одржава коморе за аутоматску обраду рендгенског филма.

4. Абдоминална дијагностика (21 дан)

- 4.1. асистира код дијаскопије желуца, припрема контрастно средство,
- 4.2. асистира код иригоскопије и припрема контрастно средство,
- 4.3. даје упутства болеснику при извођењу претрага, спроводи заштиту код млађих пацијената упућених на дијаскопију,
- 4.4. врши и друге претраге у абдоминалној дијагностици.

5. Торакална дијагностика (21 дан)

- 5.1. врши снимање плућа у типичним пројекцијама,
- 5.2. врши томографска снимања,
- 5.3. врши снимања тврдом и стандардном техником,
- 5.4. асистира при дијаскопији плућа и срца,
- 5.5. асистира код бронхографије,
- 5.6. спроводи заштиту пацијента од зрачења,
- 5.7. врши и друге претраге у торакалној дијагностици.

6. Снимање костију и абдомена (21 дан)

- 6.1. изводи стандардне и специјалне снимке костију,
- 6.2. изводи нативне снимке абдомена и уротракта,
- 6.3. изводи снимке трауматизованих пацијената,
- 6.4. изводи снимке на одјељењу (у стационару) и у операционој сали,
- 6.5. спроводи заштиту пацијента од зрачења.

7. Контрастна дијагностика (7 дана)

- 7.1. учествује при извођењу екскреторних урографија, изводи снимање,
- 7.2. учествује при извођењу холангиографија,
- 7.3. асистира при интервенцијским радиолошким претрагама.

8. Дјечија рендгенска дијагностика (8 дана)

- 8.1. изводи све рендгенске снимке код дјете уз примјену мјера заштите од зрачења,
- 8.2. асистира при дијаскопијама код дјете.

9. Рад на методама радиолошког приказивања (21 дан)

- 9.1. припрема пацијента и асистира при извођењу компјутеризоване томографије абдомена, главе и кичме,
- 9.2. припрема контрастна средства за компјутеризовану томографију,
- 9.3. самостално изводи обраду филмског материјала при компјутеризованој томографији,
- 9.4. асистира при ултразвучним дијагностичким претрагама и терапијским интервенцијским захватима,
- 9.5. врши и друге претраге.

10. Заштита од јонизујућег зрачења (15 дана)

- 10.1. методе заштите пацијента и особља од јонизујућег зрачења,
- 10.2. експозиционе дозе у рендген дијагностици, максимално допуштени ризици зрачења, заштита рендген уређаја у просторијама, хемијска и биолошка заштита, заштита од зрачења код појединих снимака, заштита од зрачења: при дијаскопијама, извођењу ангиографије, стоматолошкој пракси, у радиотерапији, код интервенција у радиологији, при раду са радиоизотопима (радиоизотопна лабораторија), од нејонизујућих зрачења (микровално, ласерско и ултразвук), заштита становништва од зрачења поријеклом из природних извора и у акцидентним ситуацијама, радиолошка контаминација и деконтаминација, остали ризици у радиологији (реакција на контрастна средства, удар електричне струје, гушења и прва помоћ код тих стања).

Наведени програм стручног дијела приправничког стажа од т. 1. до 10, у трајању од 264 дана, приправник спроводи у радиолошким институцијама.

11. Рад у нуклеарној медицини (36 дана)

- 11.1. упознавање са радом у нуклеарној медицини, радиофармацима, начином њиховог добијања, складиштењем, „мужом“ генератора и мјерењем радиоактивности, израчунавањем тачног волумена и активности, асептичким обиљежавањем радиофармака,
- 11.2. обучавање за руковање опремом и обезбјеђивањем тачности и поузданости опреме, постављање болесника у одговарајући положај, упознавање са основним параметрима за избор оптималних услова прегледа и са заштитом од зрачења и оптимизацијом дозе, као и вођењем медицинске документације и евиденције.

Наведени програм стручног дијела приправничког стажа под тачком 11, у трајању од 36 дана, приправник спроводи у нуклеарној медицини.

А.9. Дипломирани медицинар лабораторијске дијагностике

Програм приправничког стажа за дипломираног медицинара лабораторијске дијагностике траје годину дана и састоји се из:

- а) основног дијела и
- б) стручног дијела.

а) Основни дио приправничког стажа траје 65 дана и обухвата:

1. Здравствено просвјетљивање, превенција болести и промоција здравог начина живљења у трајању од 24 дана:

- 1.1. основне карактеристике здравственог стања становништва,
- 1.2. начин процјене хигијенско-епидемиолошке ситуације,
- 1.3. обавезне имунизације и противепидемијске мјере,
- 1.4. начин припреме програма здравственог васпитања,
- 1.5. здравствено-васпитни рад у здравственим установама, школама, породици и привредном друштву.

2. Евиденција у здравству и усвајање практичних вјештина из информатике у трајању од 17 дана:

- 2.1. основне карактеристике здравствене евиденције виталне статистике,
- 2.2. упознавање са евиденцијама у здравству,
- 2.3. упознавање са припремом извјештавања и припремом планова (седмичних, мјесечних, полугодишњих, годишњих),
- 2.4. усвајање практичних вјештина из медицинске информатике.

3. Теоретска и практична обука у пружању хитне медицинске помоћи и начину и условима рада у ванредним приликама у трајању од 24 дана обавља се у служби хитне медицинске помоћи и она обухвата:

- 3.1. упознавање приправника са организацијом службе у хитној медицинској помоћи,
- 3.2. правне аспекте пружања прве помоћи,
- 3.3. тријажу повријеђених и обољелих,
- 3.4. препознавање различитих стања код повријеђених,
- 3.5. препознавање знакова који угрожавају виталне функције,
- 3.6. препознавање знакова приликом унутрашњег крварења код различитих повреда,
- 3.7. начин заустављања крварења,
- 3.8. поступак приликом губитка свијести (колапс, кома и привидна смрт),
- 3.9. начин имобилизације прелома,
- 3.10. вјештачко дисање,
- 3.11. поступак са психотично немирним пацијентима,
- 3.12. начин и услови рада у ванредним приликама.

б) Програм стручног дијела приправничког стажа траје 300 дана и обухвата:

1. Медицинска биохемија 120 дана
2. Хематологија 120 дана
3. Бактериологија и паразитологија 60 дана

1. Медицинска биохемија (120 дана) Приправнички стаж обухвата:

- 1.1. комплет стандардних претрага урина са седиментом,
- 1.2. претраге желудачног сока (одређивање ацидитета и млијечне киселине, те микроскопске претраге),
- 1.3. претраге столице (жучне боје, крви и пробављивости хране),
- 1.4. претраге крви и серума (одређивање глукозе у крви и оптерећења глукозом – *OGTT*, директни и индиректни билирубин, тимолсублимат, *AF, KF, LDH, AST, ALT, GGT*, одређивање укупних протеина, урее, амилазе у серуму,
- 1.5. претраге пунктата,
- 1.6. претраге ликвора,
- 1.7. електрофорезу протеина,
- 1.8. одређивање мокраћне киселине, креатинина,
- 1.9. одређивање липида – триглицерида, холестерола, *HDL* холестерола,
- 1.10. одређивање *K, Na, Ca*, бикарбоната, *Mg*, анорганског фосфора и хлорида,
- 1.11. одређивање *Fe* и *Cu*
- 1.12. и друге претраге које се врше у медицинско-биохемијској лабораторији.

Овај дио приправничког стажа у трајању од 120 дана приправник проводи у медицинско-биохемијској лабораторији.

2. Хематологија – (120 дана) Приправнички стаж обухвата:

- 2.1. бројање крвних станица, одређивање хемоглобина, хематокрита и индекса боје,
- 2.2. прављење размаза периферне крви,
- 2.3. бројање крвних размаза, бројање ретикулоцита, базифилно пунктираних еритроцита, тромбоцита и еозинилних гранулоцита,
- 2.4. седиментацију еритроцита,
- 2.5. осмотску резистенцију еритроцита, вријеме крварења, вријеме згрушавања, протромбинско вријеме,
- 2.6. претраге код болести бијеле лозе,
- 2.7. претраге код болести црвене лозе,
- 2.8. одређивање крвне групе и *RH* фактора
- 2.9. и друге претраге које се врше у хематолошкој лабораторији.

Овај дио приправничког стажа у трајању од 120 дана приправник спроводи у хематолошкој лабораторији.

3. Бактериологија и паразитологија (60 дана) Приправнички стаж обухвата:

- 3.1. вађење крви,
- 3.2. припрему серума за извођење реакција на луес (*WaR, MKR II, VDRL, Citohol*) на бруцеле (*Wirigxm*), на салмонеле (*Widar*), на стрептококе (*ATS*),
- 3.3. узимање бриса ждријела, носа, уха, ректума,
- 3.4. преузимање столице, урина и осталог материјала – ради бактериолошке претраге,
- 3.5. припремање подлога и стакла за стерилизацију,
- 3.6. одређивање *pH* подлога, пуњење шећера и бујона у епрувете, разлијевање стерилних подлога,
- 3.7. засађивање столица и урина на одговарајуће подлоге, пресађивање сумњивих колонија на круте и текуће подлоге,
- 3.8. увођење налаза у протокол,
- 3.9. бојење и микроскопирање препарата
- 3.10. обрађивање столице за паразитолошке претраге (*MIFC, ФЛОТАЦИЈА*),
- 3.11. микроскопирање паразитолошких препарата,
- 3.12. и друге претраге које се врше у микробиолошкој лабораторији.

Овај дио приправничког стажа у трајању од 60 дана приправник спроводи у микробиолошкој лабораторији.

A.10. Дипломирани радни терапеут/дипломирани медицинар радне терапије

Програм приправничког стажа за дипломираног радног терапеута/дипломираног медицинара радне терапије траје годину дана и састоји се из:

- а) основног дијела и
- б) стручног дијела.

а) Основни дио приправничког стажа траје 65 дана и обухвата:

1. Здравствено просвјетивање, превенција болести и промоција здравог начина живљења у трајању од 24 дана:

- 1.1. основне карактеристике здравственог стања становништва,
- 1.2. начин процјене хигијенско-епидемиолошке ситуације,
- 1.3. обавезне имунизације и противпандемијске мјере,
- 1.4. начин припреме програма здравственог васпитања,
- 1.5. здравствено-васпитни рад у здравственим установама, школама, породици друштвеним групама,

2. Евиденција у здравству и усвајање практичних вјештина из информатике у трајању од 17 дана:

- 2.1. основне карактеристике здравствене евиденције виталне статистике,
- 2.2. упознавање са евиденцијама у здравству,
- 2.3. упознавање са припремом извјештавања и припремом планова (седмичних, мјесечних, полугодишњих, годишњих),
- 2.4. усвајање практичних вјештина из медицинске информатике,

3. Теоретска и практична обука у пружању хитне медицинске помоћи и начину и условима рада у ванредним приликама у трајању од 24 дана обавља се у служби хитне медицинске помоћи и она обухвата:

- 3.1. упознавање приправника са организацијом службе у хитној медицинској помоћи,
- 3.2. правне аспекте пружања прве помоћи,
- 3.3. тријажу повријеђених и обољелих,
- 3.4. препознавање са различитим стањима код повријеђених,
- 3.5. препознавање са знаковима који угрожавају виталне функције,
- 3.6. препознавање са знаковима приликом унутрашњег крварења код различитих повреда,
- 3.7. начин заустављања крварења,
- 3.8. поступак приликом губитка свијести (колапс, кома, привидна смрт),
- 3.9. начин имобилизације прелома,
- 3.10. вјештачко дисање,
- 3.11. поступак са психотично немирним пацијентима,
- 3.12. начин и услови рада у ванредним приликама,

б) Програм стручног дијела приправничког стажа траје 300 дана и обухвата:

1. Физичко здравље - 150 дана (у заводу за физикалну медицину и рехабилитацију/одјељењу физикалне медицине и рехабилитације болнице и центру за физикалну рехабилитацију у заједници дома здравља),
2. Ментално здравље - 50 дана (у одјељењу психијатрије болнице/клинике за психијатрију клиничког центра и центру за заштиту менталног здравља дома здравља),
3. Развојне тешкоће - 50 дана (у заводу за физикалну медицину и рехабилитацију/одјељењу физикалне медицине и рехабилитације болнице и одјељењу педијатрије болнице/клинике за педијатрију клиничког центра) и
4. Интелектуалне тешкоће - 50 дана (у установама социјалне заштите за смјештај и то: дјеце и омладине без родитељског старања, дјеце и омладине са сметњама у развоју, лица са инвалидитетом и старијих лица).

Б. ЗДРАВСТВЕНИ РАДНИК СРЕДЊЕГ ОБРАЗОВАЊА

Програм приправничког стажа траје 182 дана за:

- Б.1. медицинску сестру/медицинског техничара,
- Б.2. медицинску сестру за породилско-гинеколошку здравствену његу/акушерско-гинеколошког техничара,
- Б.3. санитарног техничара,
- Б.4. лабораторијског техничара,
- Б.5. лабораторијско-санитарног техничара,
- Б.6. фармацеутског техничара,
- Б.6. зубног техничара,
- Б.7. стоматолошку сестру/техничара,
- Б.8. физиотерапеутског техничара,

Б.9. дијететичара.

Програм приправничког стажа обухвата:

Б.1. Медицинска сестра/медицински техничар

Програм приправничког стажа за медицинску сестру/медицинског техничара обухвата:

1. оспособљавање кроз практичан рад за самостално обављање општих и специјализованих послова здравствене његе,
2. усмјеравање на савладавање метода и поступака у циљу пружања здравствене заштите у домену примарне, секундарне или терцијарне превенције,
3. примјену методе асепсе и антисепсе и рад у асептичним условима, а посебно на спречавању интрахоспиталних инфекција,
4. упознавање са основним принципима и циљевима здравствено-васпитног рада и учествовање у спровођењу здравственог-васпитања као интегралног рада у свакодневној пракси,
5. упознавање са примјеном принципа исхране здравих и болесних људи,
6. практичан рад на вођењу основне медицинске документације и евиденције.

Приправнички стаж за медицинску сестру/медицинског техничара обавља се:

- а) у дому здравља 92 дана,
- б) у стационарној здравственој установи 90 дана.

Укупно: 182 дана

Б.2. Медицинска сестра за породилско-гинеколошку здравствену његу/акушерско-гинеколошки техничар

Програм приправничког стажа за медицинску сестру за породилско-гинеколошку здравствену његу/акушерско-гинеколошког техничара обухвата:

1. припремање потребног материјала, прибора и инструмената за рад,
2. припремање пацијенткиње за преглед и гинеколошке интервенције,
3. обучава се у контроли виталних функција, спровођењу терапије и узимању материјала за анализе,
4. припрема пацијенткиње за операцију и спроводи његу оперисаних пацијенткиња,
5. води медицинску документацију,
6. врши пријем и тријажу трудница,
7. прати стања труднице у сва четири порођајна доба,
8. спроводи здравствено-васпитни рад са трудницом и бабињаром,
9. њега и контрола труднице код патолошких трудноћа,
10. спровођење свих хигијенско-епидемиолошких мјера и спречавање интрахоспиталних инфекција.

Приправнички стаж за медицинску сестру за породилско-гинеколошку здравствену његу/акушерско-гинеколошког техничара обавља се:

- а) у дому здравља 92 дана,
- б) у стационарној здравственој установи 90 дана.

Укупно: 182 дана

Б.3. Санитарни техничар

Програм приправничког стажа за санитарног техничара обухвата:

1. прати стање у односу на кретање заразних болести, снабдијевањем водом и диспозиције отпадних материјала и друге факторе околине који утичу на људско здравље, на подручју на коме дјелује здравствена установа,
2. врши надзор над лицима запосленим у промету намирница и над другим лицима која подлијежу здравственом надзору,

3. издаје и води евиденцију санитарних књижица,
4. води евиденцију клицоноша,
5. узима узорке за хемијска и микробиолошка испитивања и води потребну евиденцију,
6. врши надзор над јавним и индивидуалним водним објектима, као и објектима за диспозицију отпадних материја,
7. учествује у испитивању животне и радне средине, ради на пословима дезинфекције, дезинсекције и дератизације.

Приправнички стаж обавља се у установи надлежној за послове јавног здравства.

Б.4. Лабораторијски техничар

Програм приправничког стажа за лабораторијског техничара обухвата:

- а) клиничко-биохемијску лабораторију 62 дана,
- б) хематологију 60 дана,
- ц) микробиолошку лабораторију 60 дана.

Укупно: 182 дана

Програм обухвата:

1. узимање и пријем биолошког материјала од пацијената,
2. обиљежавање, припрема за рад биолошког материјала,
3. самостално извођење повјерених анализа,
4. упознавање са основним принципима рада апарата на којима изводи анализе.

Б.5. Лабораторијско-санитарни техничар

Приправнички стаж обавља се у половини времена програма санитарног техничара, а половину времена програма лабораторијског техничара.

Б.6. Фармацеутски техничар

Програм приправничког стажа фармацеутског техничара обухвата:

- а) израда и издавање лијекова 152 дана (апотека),
- б) израда галенских препарата 30 дана (галенска лабораторија).

Укупно: 182 дана

а) Израда и издавање лијекова – 152 дана (апотека) обухвата:

1. упознавање са просторијама и опремом у апотеци,
2. упознавање са организацијом рада у апотеци, обавезама и одговорностима здравствених радника, те са основним начелима етике и деонтологије,
3. упознавање са законским прописима који регулишу апотекарску дјелатност,
4. упознавање са законским прописима који регулишу стављање лијекова и медицинских средстава у промет,
5. упознавање са циљевима добре апотекарске праксе,
6. упознавање са сертификованим и акредитационим стандардима за апотеке,
7. издавање лијекова са режимом издавања без рецепта, те упознавање са обавезом давања упутства које се односи на лијек који се издаје,
8. упознавање са другим производима који се законским прописима могу прометовати у апотеци и њихово издавање, те са улогом фармацеутског техничара при његовом избору и примјени,
9. израда свих облика магистралних и галенских припревака који у свом саставу не садрже супстанце јаког и врло јаког дјеловања према прописима фармакопеје или другим важећим прописима, избора амбалаже, сигнирање и издавање израђених припревака,
10. вођење лабораторијског дневника,
11. упознавање са прописаним евиденцијама у апотеци, ако и њихово вођење,
12. упознавање са административним пословима у апотеци,
13. поступање са отпадом (фармацеутски, опасни, хемијски),
14. упознавање са обавезном стручном литературом и њено праћење.

б) Израда галенских препарата – 32 дана (галенска лабораторија) обухвата:

1. упознавање са простором и организацијом рада у галенској лабораторији, као и са прописима добре произвођачке праксе у изради галенских препарата,
2. упознавање са опремом, прибором и фармацеутским операцијама израде галенских препарата,
3. припрема пречишћене воде,
4. израда свих облика галенских препарата према прописима фармакопеје или другим важећим прописима, избор амбалаже, сигнирање израђених препарата,
5. упознавање са чувањем, складиштењем и издавањем израђених препарата,
6. вођење лабораторијског дневника,
7. упознавање са административним пословима у галенској лабораторији,
8. упознавање и служење стручном литературом.

Б.7. Зубни техничар

Програм приправничког стажа за зубног техничара обухвата:

- а) мобилна протетика 75 дана,
- б) фиксна протетика 75 дана,
- ц) ортодонтски апарати 32 дана.

Укупно: 182 дана

Програм обухвата:

1. израду свих фаза рада код једнодијелних ливених и фасетираних круница, дјелимичних круница, инлеја, надоградње, намјенских круница свих врста, мостова, који су програмом предвиђени за четврти степен,
2. израда свих фаза рада тоталних и парцијалних протеза (класичних, али и скелетираних протеза и ретенционих елемената) од анатомског отиска до дефинитивне обраде и полирање, као и израда свих врста репаратура парцијалних и тоталних протеза,
3. израда ортодонтских апарата од соклирања модела (израда различитих ортодонтских кукица и опруга) до дефинитивне израде са уградњом елемената.

Б.8. Стоматолошка сестра/техничар

Програм приправничког стажа за стоматолошку сестру/техничара обухвата:

- а) превенција и дјечја стоматологија 30 дана,
- б) болести зуба 45 дана,
- ц) парадонтологија и болести уста 30 дана,
- д) орална хирургија 45 дана,
- е) стоматолошка протетика 32 дана.

Укупно: 182 дана

1. програм пријема пацијената и припрема за стоматолошке интервенције,
2. припрема радног мјеста за дијагностичке процедуре,
3. конзервативну и хируршку терапију на одјељењима предвиђеним планом и програмом приправничког стажа,
4. припрема инструмената, прибора, медикамената и материјала за стоматолошке интервенције на одјељењима предвиђеним планом приправничког стажа и асистирање стоматологу за вријеме извођења интервенција,
5. распремање радног мјеста после стоматолошких интервенција,
6. дезинфекција и стерилизација инструмената и материјала, чишћење и дезинфекција прибора и апарата,
7. контрола стерилизације,
8. требовање и чување инструмената, материјала, медикамената и потребног прибора и бригаа о њиховом правилном утршку,

9. вођење и чување стоматолошке документације,
10. спровођење превентивних мјера и здравствено-васпитни рад.

Б.9. Физиотерапеутски техничар

Програм приправничког стажа за физиотерапеутског техничара обухвата:

- а) дом здравља (ЦБР центар) 120 дана,
- б) стационарна здравствена установа 62 дана.

Укупно: 182 дана

Програм приправничког стажа за физиотерапеутског техничара обухвата:

- оспособљавање кроз практични рад за самостално обављање послова и задатака своје струке у циљу пружања здравствене заштите и спровођења терапијских процедура у области: фототерапије, термотерапије, хидротерапије, криотерапије, механотерапије, електротерапије, сонотерапије, вођење одговарајуће документације.

Б.10. Дијететичар

Програм приправничког стажа за дијететичара обухвата:

- у области унапређивања исхране приправник се упознаје са антропометријским инструментима и мјерењима и процјеном стања ухрањености, са начином утврђивања енергетских потреба као са потребама за хранљивим и заштитним материјама, са протоколима израде дијета здравих и болесних лица.

ЗА ЗДРАВСТВЕНЕ РАДНИКЕ

Име (име једног родитеља) и презиме

приправника _____

Датум и мјесто

рођења _____

Назив школе, односно високошколске

установе _____

Стечено стручно/академско

звање _____

Број и датум издате

дипломе _____

Датум почетка приправничког стажа

Назив и мјесто здравствене установе/приватне праксе у којој је започет приправнички стаж

Потпис директора здравствене установе/
оснивача приватне праксе

Датум завршетка приправничког стажа

Назив и мјесто здравствене установе/приватне праксе у којој је завршен приправнички стаж

Потпис директора здравствене установе/
оснивача приватне праксе

ОБАВЉАЊЕ ПРИПРАВНИЧКОГ СТАЖА

Назив и мјесто здравствене установе/приватне праксе:

Назив организационе јединице _____

Област приправничког стажа из плана и програма _____

Трајање обављеног дијела приправничког стажа од _____ до _____ године

Знање и вјештине које су савладане

- Оспособљен/а за самостални рад Није оспособљен/а за самостални рад
(заокружити)

У области _____

Потпис ментора

ОБАВЉАЊЕ ПРИПРАВНИЧКОГ СТАЖА

Назив и мјесто здравствене установе/приватне праксе:

Назив организационе јединице _____

Област приправничког стажа из плана и програма _____

Трајање обављеног дијела приправничког стажа од _____ до _____ године

Знање и вјештине које су савладане

- Оспособљен/а за самостални рад Није оспособљен/а за самостални рад
(заокружити)

У области _____

Потпис ментора

ПРИЈАВА ЗА ПОЛАГАЊЕ СТРУЧНОГ ИСПИТА

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

(јединствени матични број)

.....
 (назив здравствене установе односно приватне праксе гдје је приправник обавио приправнички стаж)

Пријављујем се за полагање стручног испита за
 (стручно звање)

Стечена стручна спрема: ВСС..... ССС..... (заокружити)

Приступање полагању: Цјеловитог стручног испита..... Поправног испита
 (заокружити)

Презиме (име родитеља) и име:

Датум рођења:

Мјесто рођења:

Општина рођења:

Држава рођења:

Држављанство:

Факултет-школа:

Мјесто и адреса становања:

Контакт-телефон:

Приправнички стаж спровео/ла сам у периоду од до у укупном трајању од мјесеци.

 Мјесто и датум

 Потпис кандидата

Уз Пријаву прилажем:

- овјерену фотокопију дипломе/свједочанства (за дипломе/свједочанства стечена у иностранству након б. 4. 1992. године, потребна је нострификација),
- овјерену фотокопију приправничке књижице за лица која су обавила приправнички стаж,
- доказ издат од овлашћене образовне установе за докторе медицине, докторе стоматологије, магистре фармације и лица са завршеним факултетом здравствених студија да су студије обављене по болоњском процесу, за лица која су по Закону изузета од обављања приправничког стажа;
- доказ о статусу овлашћене здравствене установе односно приватне праксе у којој је обављен приправнички стаж, као и фотокопију службеног гласника у којем је објављен план и програм по којем је обављен приправнички стаж, за лица која су приправнички стаж обавила ван територије Брчко дистрикта БиХ;
- доказ о уплати накнаде за полагање стручног испита

(Висина накнаде за полагање стручног испита износи:

- за високу стручну спрему износи 300,00 КМ,
- за средњу стручну спрему 200,00 КМ.

Трошкови поправног испита износе:

- за високу стручну спрему по 75,00 КМ, за сваку област коју приправник полаже на поправном испиту, а
- за средњу стручну спрему по 50,00 КМ, за сваку област коју приправник полаже на поправном испиту.

Накнаде сноси приправник и исте су приход буџета Брчко дистрикта БиХ.

Број евиденције: _____
 Мјесто и датум: _____

ЗАПИСНИК
о полагању стручног испита

I

Испит полаже....., рођен-а.....
(презиме, име родитеља, име кандидата) (дан, мјесец, година)

Мјесто рођења..... општина..... држава.....
 Полагање стручног испита одобрено Рјешењем шефа Одјељења за здравство и остале услуге,
 број..... од..... године.

Кандидат је завршио обављање приправничког стажа са стеченим стручним/академским звањем
, ВСС..... ССС, дана године.
(стручно/академско звање) (заокружити)

Испит полаже усмено пред Испитном комисијом која је именована Рјешењем шефа Одјељења за
 здравство и остале услуге, број..... од..... године, у сљедећем саставу:

1. _____, председник
2. _____, члан
3. _____, члан
4. _____, члан
5. _____, члан
6. _____, секретар

II

Испитна питања:

ОПШТИ ДИО 1 (уставно уређење, статут, ПИО)

Питања:

ОПШТИ ДИО 2 (прописи из области здравства)

Питања:

ПОСЕБНИ ДИО (сагласно програмским цјелинама приправничког стажа)

Питања:

III

Забилешка о одустајању од стручног испита: _____

IV

Кандидат Положио/ла стручни испит Није положио/ла стручни испит.

Напомена:

Потпис:

_____	предсједник
_____	члан
_____	члан
_____	члан
_____	члан
_____	секретар

ЕВИДЕНЦИЈА
О СТРУЧНИМ ИСПИТИМА
ЗДРАВСТВЕНИХ РАДНИКА И ЗДРАВСТВЕНИХ САРАДНИКА

.....
(јединствени матични број)

.....
(здравствено усмјерење, ВСС/ССС)

- БРОЈ ЕВИДЕНЦИЈЕ

- БРОЈ РЈЕШЕЊА О ОДОБРЕЊУ ПОЛАГАЊА СТРУЧНОГ ИСПИТА
.....
- ПРЕЗИМЕ (ИМЕ РОДИТЕЉА) И ИМЕ
.....
- ДАН, МЈЕСЕЦ, ГОДИНА РОЂЕЊА.....
- МЈЕСТО РОЂЕЊА
.....
- ОПШТИНА РОЂЕЊА
.....
- ДРЖАВА РОЂЕЊА
- ЗАВРШЕН ФАКУЛТЕТ/ШКОЛА
.....
- МЈЕСТО.....
- ЗДРАВСТВЕНА УСТАНОВА/ПРИВАТНА ПРАКСА ГДЈЕ ЈЕ ОБАВЉЕН
ПРИПРАВНИЧКИ СТАЖ
.....
- ДАТУМ ПОЛАГАЊА ИСПИТА
.....
- КАНДИДАТ ИСПИТ ПОЛАЖЕ ПУТ
- УПУЋЕН НА ПОПРАВНИ ИСПИТ ИЗ СЉЕДЕЋИХ ПРЕДМЕТНИХ ЦЈЕЛИНА:
.....

- КАНДИДАТ ЈЕ ПОЛОЖИО СТРУЧНИ ИСПИТ: ДА НЕ
- НАПОМЕНА:

СЕКРЕТАР КОМИСИЈЕ:

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
БРЧКО ДИСТРИКТ
 БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ВЛАДА БРЧКО ДИСТРИКТА
 ОДЈЕЉЕЊЕ - ОДЈЕЛ ЗА ЗДРАВСТВО
 И ОСТАЛЕ УСЛУГЕ

BOSNA I HERCEGOVINA
BRČKO DISTRIKT
 BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA BRČKO DISTRIKTA
 ODJELJENJE - ODJEL ZA ZDRAVSTVO
 I OSTALE USLUGE

БУЛЕВАР МИРА 1. 76100 БРЧКО ДИСТРИКТ БИХ
 ТЕЛЕФОН: 049 240 821. ФАКС: 049 240 670.

www.bdcentral.net
 zdravstvo@bdcentral.net

BULEVAR MIRA 1. 76100 BRČKO DISTRIKT BiH
 TELEFON: 049 240 821. FAKS: 049 240 670.

Број.....
 Мјесто и датум.....
 Број евиденције.....

На основу члана 26 став (2) Правилника о приправничком стажу и полагању стручног испита здравствених радника и здравствених сарадника („Службени гласник Брчко дистрикта Босне и Херцеговине”, број ____) шеф Одјељења за здравство и остале услуге, и з д а ј е

УВЈЕРЕЊЕ О ПОЛОЖЕНОМ СТРУЧНОМ ИСПИТУ

.....,
име /име родитеља/ презиме *стручно звање*
 рођен-а.....,,
дан, мјесец, година *мјесто* *општина*
, након завршеног приправничког стажа за
држава *стручно звање*
 полагао/ла је дана..... године стручни испит пред Комисијом за полагање стручног испита Одјељења за здравство и остале услуге Брчко дистрикта Босне и Херцеговине.
 Комисија за полагање стручног испита оцијенила је да је кандидат положио/ла испит и стекао/ла стручну оспособљеност за самосталан рад на пословима

.....
 (*стручно звање*)

ПРЕДСЈЕДНИК КОМИСИЈЕ

М. П. **ШЕФ ОДЈЕЉЕЊА**